I N V E N T A R I S

van de

O U D E A R C H I E V E N (tot 1895)

van de

G E M E E N T E W A S S E N A A R

door

M. van Bussel-Eijlander

en

R.C. Hol

I N L E I D I N G .

I. Het grondgebied.

De huidige gemeente Wassenaar omvat de voormalige ambachten Wassenaar en Zuidwijk. Het westelijk deel van het grondgebied bestaat uit duinlandschap, het oostelijk deel uit polderlandschap. De grens tussen deze beide gedeelten wordt gevormd door de rijksstraatweg die een strandwal markeert, een zandrug van oude duingrond (1). Waterstaatkundig valt het gebied onder het hoogheemraadschap van Rijnland.

II. De heerlijke rechten.

In 1544 erfde Philips de Ligne de hoge heerlijkheid en de ambachtsheerlijkheid van Wassenaar en Zuidwijk van zijn moeder Maria van Wassenaar, die dit recht in leen hield van keizer Karel V als graaf van Holland (2). In 1615 verkocht Philips zoon, Lamoraal de Ligne, de hoge en lage heerlijkheid van Zuidwijk aan Jacob van Duvenvoorde, Heer van Obdam. In 1657 kwam ook de hoge en lage heerlijkheid van Wassenaar aan het geslacht van Duvenvoorde. Beide heerlijkheden zijn tot de afschaffing van het leenstelsel in handen gebleven van dit geslacht, voortdurend baronnen (vrijheren) van Wassenaar genoemd.

III. Bestuur en rechtspraak.

De bestuurstaak werd waargenomen door funktionarissen die benoemd werden door de Heer van Wassenaar. Dit waren:

a. de baljuw; deze was samen met het kollege van welgeboren mannen belast met de rechtspraak in criminele zaken. Onder zijn jurisdictie vielen, tot de verkoop van de afzonderlijke heerlijkheden in de eerste helft van de zeventiende eeuw, behalve Wassenaar en Zuidwijk ook de ambachten Voorburg, Voorschoten (en Veur), Valkenburg en Katwijk (3);
b. de schout; deze stond aan het hoofd van het ambacht. In de vijftiende eeuw blijken er twee schouten te zijn, een voor Wassenaar en een voor Zuidwijk (4). Uit de intitulatie van de in Wassenaar aanwezige charters blijkt dat er tussen 1508 en 1524 voor het eerst één schout voor de beide ambachten moet zijn aangesteld. Zo is het ook gebleven.

De schout werd bij de uitoefening van zijn taak terzijde gestaan door:

- schepenen, voor de voluntaire en contentieuze rechtspraak;
- ambachtsbewaarders, dezen hielden zich bezig met waterschapszaken (droge en natte waterstaat) en later ook met dorpszaken. In de achttiende eeuw worden ze ook burgemeesters genoemd;
- kroosheemraden, belast met de schouw van wateren en wegen;
- armmeesters;
- weesmeesters;
- brandmeesters.

Er was één sekretaris voor alle takken van bestuur.
De funktionarissen werden soms duidelijk uit de inwoners van één der beide ambachten aangewezen. Allen werden benoemd door de Heer van Wassenaar. Men moet zich hierbij echter geen uitgebreid bestuurderskorps voorstellen; vaak was er namelijk sprake van een cumulatie van funkties. Zo konden de ambachtsbewaarders bijvoorbeeld tevens brandmeesters (5), de welgeboren mannen tevens weesmeesters en de schepenen tevens kerk- en armmeesters (6) zijn.

Wat betreft het bestuur in de negentiende eeuw, willen wij alleen enkele van de belangrijkste veranderingen die plaats vonden in de Franse tijd, noemen:

- in plaats van de twee oude ambachten kwamen er een gemeente in de hedendaagse zin van het woord en twee ambachten met een duidelijk beperkte waterstaatstaak. De ambachten werden in 1869 opgeheven,
- de oude civiele en criminele rechtbanken werden in 1811 ontbonden (7), hun taak ging over op de nieuwe rechterlijke organisatie.

Uit het bovenstaande blijkt duidelijk dat de taak van de negentiende-eeuwse gemeente aanzienlijk beperkter was dan die van het vroegere ambacht.

IV. Archief en inventarisatie.

Het doel van de inventarisatie was een zodanige ordening aan te brengen dat het archief voor de onderzoeker overzichtelijk zou worden. Hiertoe hebben wij de ongeordende losse stukken gebundeld en gerangschikt onder een daartoe ontworpen stelsel van rubrieken en subrubrieken. Bij het ontwerpen van een systeem van indeling,

speelde de aard van hetgeen buiten de series aan archiefmateriaal bewaard was gebleven een grote rol. Het spreekt vanzelf dat de door ons gekozen indeling niet de enig mogelijke is, sommige stukken zouden even goed onder de ene als onder de andere rubriek geplaatst kunnen worden. Onze systematiek werd namelijk voortdurend doorkruist door de werkwijze van de administratie. Zo kan bijvoorbeeld het gaarboek van de ordinaris verponding en het morgengeld zowel onder de rubriek landslasten als onder de rubriek hoogheemraadschapslasten geplaatst worden. Wij hebben dit ondervangen door verwijzingen naar de betreffende inventarisnummers te geven.

Het archief is onderverdeeld in de periode vóór 1811 en de periode 1811-1895. Door de ingrijpende bestuurlijke veranderingen die na 1811 plaatsvonden, leek deze onderverdeling ons het meest verantwoord. Het jaar 1895 is om archief-technische redenen als grens gekozen. Van 1896-1930 was het archief namelijk geordend volgens een rubriekenstelsel. Na de invoering van een registratuurstelsel van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten in 1930 verdween het archiefgedeelte van 1896-1930 geleidelijk aan in het registratuurarchief. De grens van 1895 is in bepaalde gevallen overschreden zoals bij de series van de notulen en van het bevolkingsregister.

Deze inventaris is niet de eerste die er van het archief van Wassenaar gemaakt is. In 1876 werd door J.H. Hingman een inventaris gemaakt van het archief tot 1860. Van deze door hem aangebrachte, verre van volmaakte, ordening werd door ons nog maar weinig aangetroffen. In 1954 werd een inventarisatie van het archief tot 1811 opgedragen aan M.D. Lammerts, en wegens ziekte van de heer Lammerts, met een voorlopige inventaris afgesloten door J.L. van der Gouw. Deze laatste inventaris werd door ons geheel omgewerkt.

Het archief tot 1811.

Blijkens een mededeling in het resolutieboek van de vergadering der provisionele volksrepresentanten van Wassenaar en Zuidwijk uit 1796 (8) werd het archief bewaard in de "secretarije of archiv-kamer", in verschillende kasten en een kist:

Kast 1. Stukken betreffende de heerlijkheid, het ambacht en het dorp.
Kast 2. Stukken betreffende de criminele en civiele justitie.
Kast 3. Rekeningen, gaarboeken en stukken betreffende de gemene lands-, dorps- en Rijnlandse lasten.

Kast 4. Stukken en rekeningen van de weeskamer.
Registers van de leenkamer.
Kast 5. Stukken betreffende de kerk.
Kast 6. Stukken betreffende de Heilige Geestarmen.
Kast 7. Schepen- en notarisprotocollen, registers van eigendomsovergangen.

Deze mededeling werd gedaan naar aanleiding van een verzoek van de Heer van Wassenaar om de archiefbestanddelen die betrekking hadden op zijn bezittingen aan zijn rentmeester over te dragen. De overgedragen stukken moet men thans op huize Twickel zoeken. De inhoud van de kasten 2, 4 en 7 is inmiddels overgebracht naar het Algemeen Rijksarchief (9). De stukken betreffende de kerk (kast 5) werden bij de inventarisatie niet aangetroffen; de Hervormde Gemeente had er recht op toen zij ingevolge de Staatsregeling van 1798 de kerk zelf in beheer kreeg.

Het archief bevat geen stukken uit de middeleeuwen, zelfs heel weinig van vóór 1600. De rampen, die het Hollandse platteland troffen tijdens de eerste decennia van de Tachtigjarige Oorlog zullen daar debet aan zijn. De serie van de resolutieboeken is bewaard sedert 1631. Op deze boeken zijn tafels gemaakt door een werkgroep archivistiek op het Historisch Seminarium van de Universiteit van Amsterdam/studiejaar 1975/76. De alfabetische index is van de hand van de assistent M.S. Polak. Tafels en index zijn in een afzonderlijk deel bij deze inventaris gevoegd.

Het archief van 1811-1895.

Bij de aanvang van de inventarisatie van het archiefgedeelte na 1811, troffen wij het volgende aan:

- de grote series (notulen, ingekomen stukken),
- omslagen met stukken die, helaas inconsequent, naar onderwerp gerangschikt waren,
- een aantal dozen met ongeordende stukken.

Uit de serie der ingekomen stukken bleken tot 1850 verschillende onderwerpen te zijn afgezonderd. Deze splitsing hebben wij zoveel mogelijk gehandhaafd, aangevuld en gecorrigeerd, zodat er naast de algemene serie ingekomen stukken over de hele periode ook series ingekomen stukken betreffende bijzondere onderwerpen, zoals armenzorg, belasting en militaire zaken, gevormd zijn. Om

deze afsplitsing consequent te kunnen doorvoeren, bleek het noodzakelijk de banden waarin de ingekomen stukken van 1871-1893 gebonden waren, uit elkaar te nemen.

De naar onderwerp gerangschikte stukken hebben wij opnieuw ingedeeld en hierbij zoveel mogelijk de ongeordende stukken ingevoegd.

Verder troffen wij enkele gedeponeerde archieven aan die grotendeels met het archief van de gemeente vermengd waren. De betreffende stukken werden door ons, volgens het principe van het "respect des fonds", weer tot afzonderlijke archieven geformeerd.

V. In bewaring gegeven archieven.

Tijdens de inventarisatie van het archief der gemeente werd door de voorzitter van de Hollandse Maatschappij van Landbouw, afdeling Wassenaar-Voorschoten, het archief van deze afdeling aan de gemeente in bewaring overgedragen. Na het beëindigen van de inventarisatie van het archief der gemeente in februari 1977 werd ook het archief van de Nederlands Hervormde Gemeente en dat van de parochie Sint Willibrordus aan de gemeente in bewaring overgedragen.

A. De Nederlands Hervormde Gemeente.

De Nederlands Hervormde Gemeente van Wassenaar maakt deel uit van de classis 's-Gravenhage. De gemeente is onderverdeeld in drie wijkgemeenten, het Dorp, Den Deyl en de Kievit.

1. Collatierecht.

Ingevolge de Algemene Bepalingen, artikel 5, van 1798 wordt het collatierecht afgeschaft, maar bij Koninklijk Besluit van 26 maart 1814 (nr. 20) wordt het aan die personen, die het voor 1795 in bezit hadden opnieuw verleend.

Het collatierecht van de kerk van Wassenaar berustte bij de ambachtsheren van Wassenaar. In het kader hiervan namen zij deel aan de benoeming, op voordracht van de kerkeraad, van de predikant en oefenden zij het toezicht uit op het beheer der kerkgoederen. De rentmeester der kerkgoederen werd door de ambachtsheer zelf benoemd.

Bij de grondwetswijziging van 1922 wordt het collatierecht officieel afgeschaft. In Wassenaar duurt het echter nog tot 1937 voor de kerkpatroon van dit recht afstand doet. Na het overlijden

van de rentmeester der kerkelijke goederen in 1935, besluit de Heer van Wassenaar het patroonschap op te heffen, mits er een goedgekeurd reglement op het beheer der kerkelijke goederen komt. Door het overlijden van de patroon in 1936 wordt de uitvoering van dit besluit enigszins vertraagd, maar in 1937 krijgt de opheffing van het patroonschap haar beslag. Op 21 mei, nadat het reglement al op 12 mei door het Provinciaal College van Toezicht is goedgekeurd, komt dan definitief een einde aan het patronaat van de Van Wassenaars (10).

2. Kerkelijke organisatie.

a. Kerkeraad-diakonie.

Aan het einde van de zeventiende eeuw bestaat de kerkeraad uit een predikant, twee ouderlingen en twee diakenen. Wanneer een predikantsplaats komt te vaceren, deelt de kerkeraad dit mee aan de Heer van Wassenaar. Deze vraagt de kerkeraad een voordracht te doen, waaruit hij zijn keuze maakt. De kerkeraad beroept dan de kandidaat. Vanaf 1867 treed in Wassenaar een door de lidmaten gekozen kieskollege op, dat samen met de kerkeraad de predikant beroept.

In 1709 wordt vastgesteld dat de jaarlijks aftredende ouderling en diaken twee kandidaten noemen, waaruit door de kerkeraad via een stemming een keuze zal worden gemaakt (11).

De diakonie vormt geen zelfstandig kollege, maar is in zaken betreffende het beheer van haar goederen verantwoording schuldig aan de kerkeraad (12). Dit blijft ook het geval na het inwerkingtreden van het reglement van 1830, dat de kerkeraad in een brede of algemene en een bijzondere kerkeraad verdeelt. In de laatstgenoemde hebben alleen de predikant en de ouderlingen zitting. Dan is het kollege van diakenen een onderdeel van de algemene kerkeraad.

De inkomsten van de diakonie komen voort uit de opbrengst van de onroerende goederen, kollekten, legaten en onder het ancien régime accijnzen. De uitgaven bestaan uit goederen in natura, uit kleding en voedsel en uit geld. Over de verdeling van de inkomsten van de algemene armen (tafel van de Heilige Geest) is in de negentiende eeuw tussen de verschillende armbesturen een geschil ontstaan (13).

b. Kerkvoogdij.

Met het beheer van de kerkelijke goederen zijn de kerkvoogden of kerkmeesters belast. Zij beheren het kerkfonds, de kerkfabriek van voor de Reformatie. Uit dit fonds wordt het onderhoud van de gebouwen en het kerkhof betaald. De opbrengst van de onroerende goederen is de belangrijkste bron van inkomsten voor de kerk. Na 1798

ontstaat er een geschil tussen de Hervormde Gemeente en de Rooms-katholieke parochie over de vraag wie nu de rechtmatige eigenaar van het kerkfonds is (14). Naast de inkomsten uit land krijgt de kerkvoogdij ook nog de opbrengst van het plaatsengeld, de enige betaling, waarmee de lidmaten, tot de invoering van de kerkelijke belasting (de "kerkelijke bijdrage"), bijdragen aan het onderhoud van de kerk.

Over het beheer der goederen zijn de kerkmeesters verantwoording schuldig aan de ambachtsheer en sinds 1869 ook aan het door de lidmaten gekozen College van Notabelen.

3. Archief en inventarisatie.

Het archief van de Nederlands Hervormde Gemeente van Wassenaar is, met instemming van de archivaris van de Nederlands Hervormde Kerk, op grond van een proces-verbaal van bewaargeving overgebracht naar de archiefbewaarplaats van de gemeente Wassenaar.

Zoals blijkt uit een overdracht van delen van het archief van het ambacht Wassenaar aan de rentmeester van de Heer van Wassenaar in 1796 bevinden zich daarbij stukken betreffende de kerk (15). Deze stukken, voor een groot deel bestaande uit rekeningen, bevinden zich tegenwoordig in het familiearchief van de Van Wassenaars op het huis Twickel (gemeente Delden). Gezien de omvang van dit niet geïnventariseerde gedeelte, dat de onderzoeker zeker voor de vroegste geschiedenis van de Nederlands Hervormde Gemeente moet raadplegen, kon geen specificatie hiervan worden opgenomen.

Het archief van de diakonie werd in 1697 in een kist bewaard (16). Het archief is nogal eens verplaatst, waardoor verschillende stukken zijn zoekgeraakt. Zo is in 1725 het rekenboek van de diakonie over de jaren 1645-1665 zoek, maar dit wordt in 1730 door een ouderling "op sijn solder in een oude wieg onder de prullen" teruggevonden (17). Een blafferd van de diakonale goederen, begonnen in 1714, die in het rekenboek van de diakonie van 1726-1762 nog voorkomt op een lijst van "goed te bewaren boeken" is bij de inventarisatie niet meer aangetroffen (18).

In 1812 wordt de kerkeraad door de maire van Wassenaar opgedragen de doop- en trouwboeken aan hem over te dragen, wat ook gebeurd is (19). In 1831 bevindt het archief van de kerkeraad en de diakonie zich in een houten kist en enkele kasten in de pastorie. In 1832 besluit de kerkeraad vanwege de "eenzame ligging van de pastorie" het archief over te dragen aan de diaken Mansvelt (20).

In 1877 wordt het archief weer door de predikant bewaard (21). Voordat het archief overgebracht werd naar de gemeentelijke archiefbewaarplaats bevond het oudste gedeelte ervan zich in een kluis onder de vloer van de Dorpskerk. Het jongere gedeelte was opgeslagen in het Kerkelijk Centrum in de Schoolstraat.

Het archief van de kerkvoogdij was in 1916 opgeborgen in een kast in de Dorpskerk (22). Ook dit archief werd op diverse plaatsen bewaard, want na de overbrenging van het gedeelte uit het bovengenoemd Kerkelijk Centrum kwam ook nog een deel uit de Dorpskerk te voorschijn. Door de te vochtige bewaring van de stukken in de kluis in de Dorpskerk is een aantal stukken, voornamelijk charters, onleesbaar geworden, waardoor raadpleging onmogelijk is geworden. Van deze charters is echter in 1937 een beschrijving gemaakt door de toenmalige archivaris van de Nederlands Hervormde Kerk, dr. L. Lasonder. Deze beschrijvingen zijn, indien het stuk geheel onleesbaar is, opgenomen onder de term: Beschrijving Lasonder (23). Wanneer een gedeelte nog redelijk leesbaar is, zijn door mij toevoegingen aangebracht, die door middel van ( ) in de beschrijving zijn aangegeven.

Van het archief is in 1937 een inventaris opgemaakt (24). De hierin genoemde nummers verwijzen naar de lijst van 1877.

B. De Rooms-katholieke parochie Sint Willibrordus.

De parochie Sint Willibrordus te Wassenaar viel onder het bisdom Haarlem, maar maakt tegenwoordig deel uit van dat van Rotterdam. In het gebied van de gemeente Wassenaar liggen nog twee andere parochies, die van de Goede Herder, sinds 1923, en die van de Heilige Joseph, sinds 1930.

Het bestuur van de parochie kent eenzelfde indeling in drieën als dat van de Hervormde Gemeente. De pastoor vormt zijn eigen archief. Daarnaast heeft hij zitting in het kerkbestuur, dat tegelijkertijd ook schoolbestuur is, samen met de kerkmeesters en in het armbestuur samen met de armmeesters, dit in tegenstelling tot de strikte scheiding tussen bestuur en beheer bij de Nederlands Hervormde Gemeente. Hoewel de pastoor op het niveau van de parochie aan niemand verantwoording schuldig is, moet hij inzake het beheer der goederen wel verantwoording afleggen aan het bisdom. De benoeming van kerkmeesters behoeft de goedkeuring van het bisdom.

Het archief is in mei 1977 op een proces-verbaal van bewaargeving overgebracht naar de gemeentelijke archiefbewaarplaats. Op de pastorie bevinden zich nog de doopboeken vanaf 1916, een trouwboek vanaf 1972 en een overlijdensregister vanaf 1962.

VI. Ambachtsarchief 1811-1869.

Als bijlage van de inventaris is opgenomen de inventaris van het archief van het ambacht Wassenaar/Zuidwijk 1811-1869. Het betreffende archief had ingevolge het besluit van de Staten van Noord- en Zuid-Holland van 23/25 november 1869, goedgekeurd bij Koninklijk Besluit van 28 december 1869, nr. 3 (Provinciaal Blad van Zuid-Holland 1870, nr. 2), overgedragen moeten worden aan dijkgraaf en hoogheemraden van Rijnland (25). Deze overdracht heeft inderdaad in 1869 plaatsgevonden, maar op verzoek van de burgemeester van Wassenaar hebben dijkgraaf en hoogheemraden in 1871, onbevoegdelijk, het ambachtsarchief weer aan Wassenaar teruggegeven. Zo vonden wij bij de inventarisatie het ambachtsarchief in het gemeentearchief terug, met uitzondering van de ambachtsrekening. Besloten werd het ambachtsarchief van 1811-1869 alsnog over te dragen aan de archivaris van Rijnland (26).

De inventarisatie van het archief der gemeente tot 1895 vond plaats in de periode januari 1976 tot februari 1977 en is verricht door M. van Bussel-Eijlander en R.C. Hol. In de periode februari 1977 tot november 1977 zijn door laatstgenoemde de beide kerkarchieven geïnventariseerd. De gehele inventarisatie stond onder mentorschap van prof. dr. J.L. van der Gouw, als stage bedoeld bij artikel 35, onder b van het Archiefbesluit.

Noten.

1). S.J. Fockema Andreae, Grondeigenaars en grondgebruikers in een hoekje van Holland, in: Ceres en Clio, zeven variaties op het thema Landbouwgeschiedenis. Wageningen, 1964. (Agronomisch-Historische Bijdragen deel VI), pagina 57.

2). J.J.A. de Wijs, Bijdrage tot de kennis van het leenstelsel in de republiek Holland. 's-Gravenhage, 1939, pagina 100 en volgende.

3). J.L. van der Gouw, Het ambacht Voorschoten. Zuid-Hollandse Studiën deel V. Voorburg, 1956, pagina 16.

4). Inventarisnummers 578, 1710, 1711.

5). Inventarisnummer 494.

6). Inventarisnummer 51.

7). Zie hiervoor de aanschrijving van de prefect van de Monden van de Maas van 22 februari 1811, inventarisnummer 799.

8). Inventarisnummer 12.

9). Tot overbrenging van de oude rechterlijke archieven werd besloten bij Algemene Maatregel van Bestuur van 8 maart 1879, Staatsblad nr. 40 en van 9 oktober 1883, Staatsblad nr. 141; tot overbrenging van de oude notariële archieven bij Koninklijk Besluit van 23 augustus 1907, Staatsblad nr. 237, en tot overbrenging van de weeskamerarchieven bij Koninklijk Besluit van 19 april 1929, Staatsblad nr. 171.

10). Inventarisnummer 1993.

11). Inventarisnummer 1813.

12). Inventarisnummer 1866.

13). A.M. Braaksma, Instellingen van liefdadigheid in Wassenaar in de negentiende eeuw (scriptie). Wassenaar 1976, pagina's 25-29.

14). Inventarisnummer 1982.

15). Inventarisnummer 12, folio 280^{r}-282^{r}.

16). Inventarisnummer 1874.

17). Inventarisnummer 1951.

18). Inventarisnummer 1952.

19). Inventarisnummer 1814.

20). Inventarisnummer 1814.

21). Inventarisnummer 1980.

22). Inventarisnummer 2081.

23). Inventarisnummers 1881, 1892, 2010, 2018.

24). Inventarisnummer 1980.

25). Bijlage van de inventaris, nr. 30.

26). Classificatienummer 2.07.353.221.

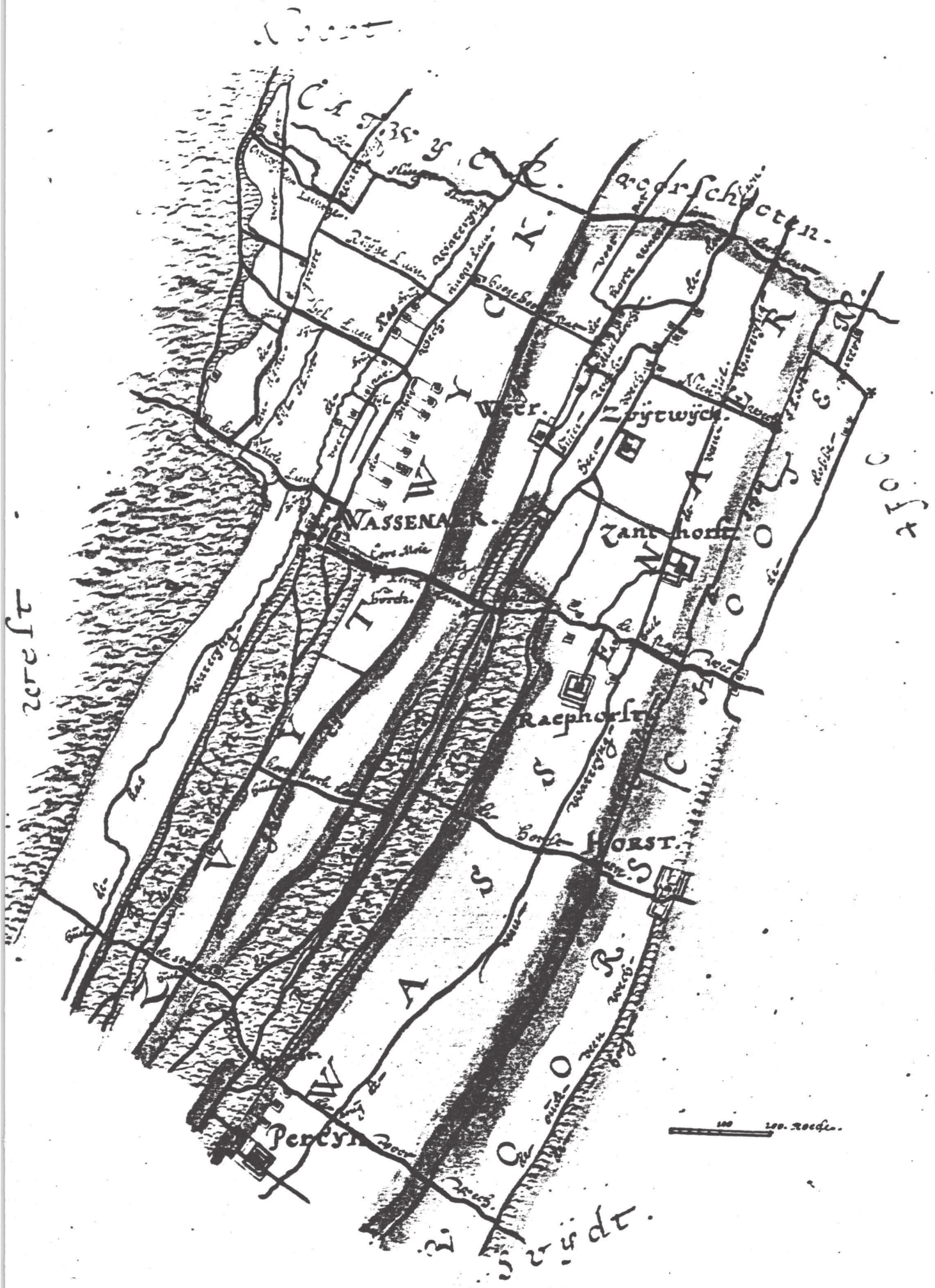
Weer.
Zwytwyck.
WASSENAER.
Zant horst.
Raephorst.
HORST.
Percyn
100
200. roede.

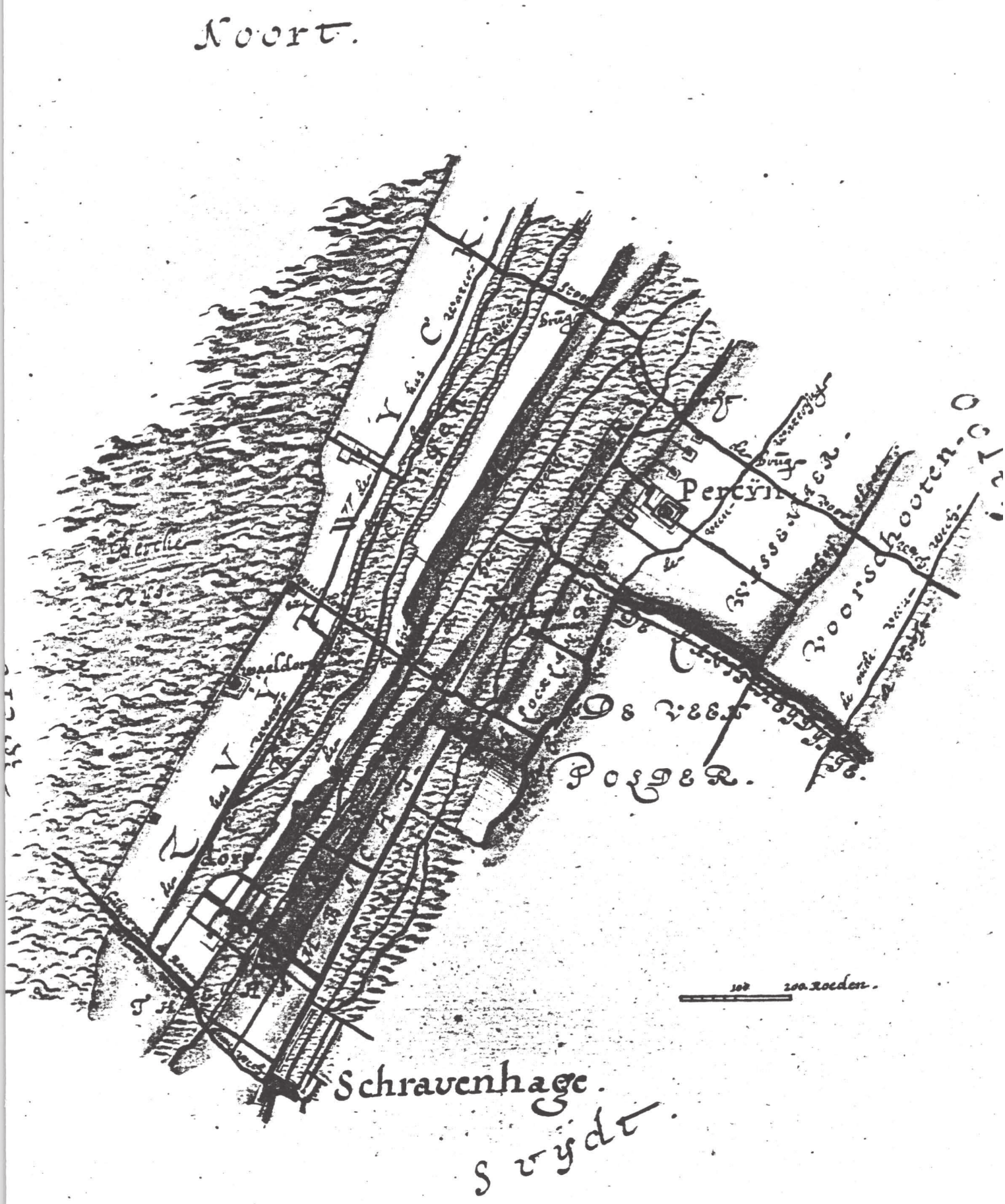
Noort.
Percÿn
Voorschooten
De Veen
Polder.
100 200 Roeden.
Schravenhage.
Svÿdt.

I N H O U D

blz.

ARCHIEF VAN HET AMBACHT TOT 1811 1

SERIES VAN ALGEMENE AARD 1

I. Resoluties en notulen 1

II. Ingekomen en minuten van uitgaande stukken 2

III. Publikaties en keuren 2

1. Publikaties van het dorpsbestuur 2

2. Publikaties van hogerhand 2

STUKKEN BETREFFENDE BIJZONDERE ONDERWERPEN 3

I. Bestuur en ambtenaren 3

1. Benoeming en beëdiging 3

2. Bezoldiging 3

3. Afzonderlijke ambten 4

4. Verkiezingen 4

5. Rechthuis 5

II. Financiën 6

1. Dorpsfinanciën 6

2. Ambachts-, hoogheemraadschaps- en landslasten 7

a. Algemeen 7

b. Hoogheemraadschapslasten 11

c. Ambachtslasten 11

d. Landslasten 11

- algemeen 12

- verponding 12

a l g e m e e n 12

a a n s l a g e n e n k w i t a n t i e s 12

l e g g e r s e n k o h i e r e n 13

- gaarboeken 15

- rekeningen 15

- personele 100e en 200e penning 16

- haardstede- en familiegeld 17

- blokgeld 18

- patentbelasting 18

- incidentele heffingen 18

- overige heffingen 20

3. Collecten 21

III. Wegen, afwatering, zeewering 21

blz.

1. Algemeen 21
2. Wegen en bruggen 21
a. Aanleg en onderhoud 21
b. Geschillen en overeenkomsten met particulieren over onderhoud en onttrekking aan het verkeer 22
3. Waterwegen en afwatering 23
4. Zeewering 24
IV. Openbare orde en veiligheid 25
1. Nachtwacht 25
a. Algemeen 25
b. Financiën 25
2. Brandweer 25
a. Algemeen 25
b. Bouwtoezicht 25
c. Personeel 26
d. Hulpmiddelen 26
3. Toezicht op bijzondere groepen en personen 26
4. Overige onderwerpen 26
V. Openbare gezondheid 27
VI. Handel en bedrijf 28
1. Paardenmarkt 28
2. IJk en waag 28
3. Broodprijscontrole 28
4. Toelating van neringdoenden 28
a. Algemeen 29
b. Slijters 29
c. Marktschippers 29
d. Overige beroepen 29
5. Bestrijding veeziekte 30
VII. Onderwijs 30
VIII. Armenzorg 30
1. Algemeen 30
2. Domicilie van onderstand 30
a. Afgegeven akten van indemniteit 30
b. Ingeleverde akten van indemniteit 31
3. Beheer van het armenfonds 31
a. Algemeen 31
b. Inkomsten uit eigendommen 32

blz.

- eigendomsbewijzen 32
  vaste goederen van de H. Geest 32
  erfpachten van de H. Geest 32
  goederen en erfpachten van het Vrouwengilde 35
  beleggingen in hypotheken, obligaties en inschrijvingen op het Grootboek 36
- leggers en staten 37
- verpachting 38

c. Andere inkomsten 38
- boeten 38
- legaat Persijn 38
- vrijdommen 38
- nalatenschappen 38
- accijns 39

d. Verhouding tot het R.K. armbestuur 39
e. Bedeling 39
f. Boekhouding en verantwoording 40

IX. Beheer van de kerkelijke goederen 42
X. Militaire zaken 43
1. Inkwartiering en vordering van goederen 43
2. Dienstplicht en pioniersdienst 43
3. Strandwacht 44
4. Overige onderwerpen 44

ARCHIEF VAN DE GEMEENTE 1811-1895 45
SERIES VAN ALGEMENE AARD 45
I. Gemeenteraad 45
1. Algemeen 45
2. Notulen 45
II. Burgemeester en Wethouders 47
1. Algemeen 47
2. Notulen 47
III. Ingekomen en minuten van uitgaande stukken 48
1. Ingekomen stukken 48
2. Uitgaande stukken 49

blz.

IV. Publikaties 50
1. Algemeen 50
2. Publikaties van het gemeentebestuur 50
3. Publikaties van hogerhand 50
V. Verslagen 51
STUKKEN BETREFFENDE BIJZONDERE ONDERWERPEN 51
I. Grondgebied 51
II. Gemeentebestuur en personeel 51
1. Algemeen 51
2. Bestuursinrichting 52
3. Burgemeester 52
4. Gemeenteraad 52
5. Personeel 53
a. Gemeentesecretaris 53
b. Gemeenteopzichter 54
6. Huisvesting 54
III. Verkiezingen 54
1. Algemeen 54
2. Provinciale Staten 55
3. Tweede Kamer 55
IV. Bevolkingsboekhouding 55
1. Volkstelling 55
2. Bevolkingsstatistiek 56
3. Bevolkingsregisters 56
4. Ingekomen en vertrokken personen 57
V. Gemeentefinanciën en -eigendommen 59
1. Gemeentebelastingen 59
a. Algemeen 59
b. Opcenten op rijksbelasting 59
c. Hoofdelijke of personele omslag 60
d. Accijnzen 60
e. Leges 61
f. Hondenbelasting 61
g. Haven- en kadegeld 61
2. Gemeente-eigendommen 61
a. Algemeen 62
b. Verhuur, verkoop 62
c. Onderhoud 62

blz.

3. Leningen 63
4. Begroting en rekening 63
5. Gemeenteontvanger 64
VI. Archief 65
VII. Rijksbelastingen 65
1. Algemeen 65
2. Ingekomen stukken 66
3. Kadaster 66
4. Grondbelasting 69
5. Personele belasting 70
6. Patent 71
7. Zegelrecht 72
8. Successierecht 72
9. Zetters 72
VIII. Waterstaat, verkeer, vervoer 73
1. Algemeen 73
2. Schouw 73
3. Onderhoud, verharding en aanleg van wegen 74
4. Onderhoud en aanleg van wateringen en riolen 75
5. Aanleg haven 76
6. Tram- en spoorlijn 76
7. Post- en telegraafkantoor 76
IX. Openbare orde en veiligheid 76
1. Verordeningen 76
2. Politiedienst 77
a. Algemeen 77
b. Personeel 77
- algemeen 77
- nachtwacht 77
- klapwaker 78
- gemeenteveldwachter 78
- rijksveldwachter 78
- hulpmarechaussée 78
c. Taak 78
3. Loterijen 79
4. Brandweer 79
a. Inrichting en toezicht 79
b. Personeel 80
c. Hulpmiddelen 80

blz.

5. Paspoorten 80
6. Overige onderwerpen 81
X. Openbare gezondheid 81
1. Verordeningen 81
2. Geneesheren en vroedvrouwen 81
3. Toezicht 82
4. Bestrijding van besmettelijke ziekten 82
a. Pokken 82
b. Cholera 83
5. Verpleging van krankzinnigen 83
6. Begraafplaats 83
XI. Handel en bedrijf 84
1. Landbouw en veeteelt 84
a. Verslagen, statistiek 84
b. Commissie van Landbouw 84
c. Bestrijding der veeziekte 85
d. Paardenfokkerij 86
e. Overige onderwerpen 86
2. Winkels en werkplaatsen 86
a. Algemeen 86
b. Bakkers 86
c. Slijters en tappers 87
3. Veer- en wagendiensten 88
4. Overige onderwerpen 88
XII. Onderwijs 89
1. Reglement 89
2. Schoolgebouw, onderwijzerswoning 89
3. Personeel 89
4. Leerlingen 90
5. Financiën 90
6. Overige onderwerpen 90
XIII. Maatschappelijke zorg 91
1. Armenzorg 91
a. Algemeen 91
- reglementen 91
- resoluties 92
- ingekomen en minuten van uitgaande stukken 92
- verslagen en statistieken 92

blz.

b. Goederenbeheer 93
c. Financiën 94
- Heilige Geest Armbestuur 94
- Rooms-katholiek Armbestuur 94
d. Archief 94
2. Collecten ten bate van liefdadige doeleinden 95
3. Werkverschaffing 95
XIV. Militaire zaken 95
1. Algemeen 95
a. Ingekomen en minuten van uitgaande stukken 95
b. Statistiek 96
c. Inzamelingen 96
2. Nationale militie 96
a. Algemeen 96
b. Registers 96
c. Remplaçanten 97
3. Schutterij 97
a. Reglement 97
b. Registers 97
c. Overige onderwerpen 98
4. Landstorm 99
5. Inkwartiering, requisitie, pioniersdienst 99
6. Fonds ter aanmoediging van de gewapende dienst in de Nederlanden 99

GEDEPONEERDE ARCHIEVEN 100
I. Huisarchief van "de Pauw" 1596-1857 100
II. Archief van de ambtenaar van de Burgerlijke Stand 1811-1922 104
1. Algemeen 104
2. Ingekomen stukken 104
3. Registers 104
4. Tafels 105
III. Archief van de burgemeester als strandvonder 1811-1908 105
1. Algemeen 105
2. Financieel beheer 105
3. Overige onderwerpen 106
IV. Archief van de gemeenteontvanger 1812-1850 106

blz.

V. Archief van de plaatselijke schoolcommissie 1848-1889 106
VI. Archief van het Burgerlijk Armbestuur 1869-1932 107
VII. Archief van de Commissie van de Wassenaarse Spijskokerij 1881-1917, 1931-1934 108
1. Statuten 108
2. Ingekomen en minuten van uitgaande stukken 108
3. Financiën 108

TER SECRETARIE ACHTERGEBLEVEN STUKKEN 108
I. Stukken achtergelaten door particulieren 108
II. Stukken achtergelaten door de Franse kustwacht 112

IN BEWARING GEGEVEN ARCHIEVEN 113
I. Archief van de afdeling Wassenaar-Voorschoten van de Hollandsche Maatschappij van Landbouw 1874-1967 113
A. Afdeling Wassenaar-Voorschoten 113
1. Algemeen 113
2. Leden 113
3. Financiën 113
4. Tentoonstellingen 113
B. Afdeling Voorschoten 114
II. Archief van de Coöperatieve Vereniging "Samenwerking" 1907-1969 114
1. Statuten, reglement 114
2. Series van algemene aard 115
a. notulen 115
b. ingekomen en minuten van uitgaande stukken 115
3. Stukken betreffende bijzondere onderwerpen 116
a. bestuur, personeel 116
b. ledenbestand 116
c. financiën 116
d. eigendommen 117

ARCHIEF VAN DE NEDERLANDS HERVORMDE GEMEENTE TE WASSENAAR 119
I. KERKERAAD 119
A. Series van algemene aard 119
1. Notulen 119

blz.

2. Ingekomen en minuten van uitgaande stukken 119
B. Stukken betreffende bijzondere onderwerpen 120
1. Verkiezingen 120
2. Beroeping 120
3. Doop-, trouw- en lidmatenboeken 121
4. Diaconie 122
a. Series van algemene aard 122
- Notulen 122
- Ingekomen en minuten van uitgaande stukken 122
b. Stukken betreffende bijzondere onderwerpen 123
- Algemeen 123
- Beheer van de goederen en fondsen 123
Brandverzekering 123
Onroerende goederen 124
Beleggingen, leningen 126
Leggers 126
Legaten 127
- Uitoefening van de armenzorg 127
- Sociaal werkster 127
- Boekhouding 128
- Rekening en verantwoording 129
- Samenwerking met andere instellingen 130
5. Kerkeraadskommissie voor de Inwendige en Uitwendige Zending 130
6. Overige onderwerpen 130
II. KERKVOOGDIJ 131
A. Series van algemene aard 131
1. Notulen 131
2. Ingekomen en minuten van uitgaande stukken 131
B. Stukken betreffende bijzondere onderwerpen 131
1. Reglementering 131
2. Verkiezing 132
3. Personeel (inclusief kollektanten) 132
4. Inkomsten 132
- Algemeen 132
- Rentegevende eigendommen 134
Onroerende goederen 134
Beleggingen, leningen 137

blz.

- Kollekten 138
  A l g e m e e n 138
  K o l l e k t e n 138
  P l a a t s e n - e n f i e t s e n g e l d 138
- Houtverkoping 139
- Verpachting van de jacht 139
- Hoofdelijke omslag (kerkelijke bijdrage) 139
- Vrijwillige bijdrage 139

5. Bouw, onderhoud en exploitatie van gebouwen voor de openbare eredienst 139
   - Brand- en schadeverzekering 139
   - Dorpskerk 140
   - Kievitskerk 142
   - Messiaskerk 142
   - Kerk Deileroord 143
   - Zaal Christelijke Belangen en Evangelisatielokaal 143
   - Kerkelijk Centrum 143
   - Begraafplaats 143
6. Boekhouding 144
7. Rekening en verantwoording 145

III. GEDEPONEERDE ARCHIEVEN 145
A. Hervormde Jeugdcentrale 145
B. Christelijke Jongelingenverenigingen 145
C. Hervormde Kiesvereniging "Gemeente-Opbouw" 147
D. Hervormde Kiesverenigingen "Evangelie en Belijdenis" en Kerkelijk Leven 147
E. Diaconaal Damescomité 147
F. Stichting het "Wassenaarsch Kerkblad" en de Hervormde Kerkbode 148
G. Kerkkoor 149

IV. VERZAMELDE EN BIJ HET ARCHIEF BEWAARDE STUKKEN 149

V. BIJLAGEN 150

ARCHIEF VAN DE ROOMS-KATHOLIEKE PAROCHIE "SINT WILLIBRORDUS" 174

I. ARCHIEF VAN DE PASTOOR 174
A. Algemeen 174
B. Ingekomen stukken 174
C. Stukken betreffende bijzondere onderwerpen 174

blz.

1. Benoemingen 174
2. Bediening van de sacramenten 174
3. Missen 176
4. Broederschappen 176

II. ARCHIEF VAN DE PASTOOR EN DE KERKMEESTERS 177
A. Series van algemene aard 177
B. Stukken betreffende bijzondere onderwerpen 178
1. Grondgebied 178
2. Reglementering 178
3. Personeel (inclusief kollektanten) 178
4. Inkomsten 178
- Algemeen 179
- Rentegevende eigendommen 179
Onroerende goederen 179
Beleggingen, leningen 181
Fundaties, legaten 182
5. Bouw, onderhoud en exploitatie van gebouwen 182
- Algemeen 182
- Kerk 182
- Kerk van de parochie de "Goede Herder" 183
- Pastorie 183
- Rooms-katholiek Verenigingsgebouw (Kerkstraat) 184
- Graalhuis 184
- Begraafplaats 184
- Schoolgebouwen 185
6. Boekhouding 186
7. Rekening en verantwoording 186

III. ARCHIEF VAN DE PASTOOR EN DE ARMMEESTERS 187
A. Series van algemene aard 187
B. Stukken betreffende bijzondere onderwerpen 187
1. Reglementering 187
2. Inkomsten 188
- Onroerende goederen 188
- Legaten 188
3. Bedeling 188
4. Boekhouding 189
5. Rekening en verantwoording 189

IV. GEDEPONEERDE ARCHIEVEN 189

blz.

A. St. Vincentiusvereniging 189
1. Series van algemene aard 189
a. Notulen 189
b. Ingekomen en minuten van uitgaande stukken 190
c. Jaarverslagen 190
2. Stukken betreffende bijzondere onderwerpen 190
a. Reglementering 190
b. Statistiek 191
c. Legaten 191
d. Bedeling 191
e. Brokkenhuis 191
B. Stichting "Huize St. Willibrordus" 192
C. Stichting Interparochiaal Sociaal Charitatief Centrum 192
V. AANTEKENINGEN BETREFFENDE DE GESCHIEDENIS VAN DE PAROCHIE 193
VI. STUKKEN WAARVAN DE RELATIE MET HET KERKARCHIEF ONBEKEND IS 193

BIJLAGE 195
I. Inventaris van het archief van het ambacht Wassenaar-Zuidwijk 195
1. Series van algemene aard 195
2. Stukken betreffende bijzondere onderwerpen 195
a. Voordracht, verkiezing, benoeming 195
b. Financieel beheer 195
c. Schouw 197
d. Beheer, onderhoud wegen, bruggen, wateringen 197
e. Polderzaken 198
f. Opheffing van de ambachten 198

INDEX 199

ARCHIEF VAN HET AMBACHT TOT 1811

SERIES VAN ALGEMENE AARD

I. Resoluties en notulen

1-10. Resolutieboek van schout en ambachtsbewaarders (burgemeesters) van Wassenaar en Zuidwijk, 10 augustus 1631-4 februari 1795. 10 delen.

1. 10 augustus 1631-17 mei 1641;
2. 17 mei 1641-30 augustus 1659; 3 maart 1667-27 augustus 1671;
3. 20 mei 1666-18 oktober 1711;
4. 20 maart 1712-18 oktober 1736;
5. 2 januari 1737- 5 maart 1750;
6. 12 maart 1750-26 mei 1759;
7. 30 mei 1759-18 mei 1769;
8. 24 mei 1769-20 mei 1777;
9. 29 mei 1777-19 april 1787;
10. 7 juni 1787- 4 februari 1795.

11. Alfabetische index op de resolutieboeken, 1631-1685. 1 stuk.

12. Notulen van de vergadering der provisionele volksrepresentanten en het daarop volgende bestuur van Wassenaar en Zuidwijk, 8 februari 1795-30 december 1796. 1 deel.

13-16. Notulen van de municipaliteit, van baljuw, schout en ambachtsbewaarders, 1 januari 1797-17 september 1804. 4 delen.

13. 1 januari 1797-19 september 1798;
14. 2 oktober 1798-26 september 1799;
15. 1 oktober 1799-23 december 1801;
16. 22 januari 1802-17 september 1804.

17-19. Notulen van het gemeentebestuur, 17 september 1804-26 juni 1811. 3 delen.

17. 17 september 1804-24 december 1806, met reglement voor het gemeentebestuur;
18. 10 januari 1807-28 juni 1809;
19. 11 juli 1809-26 juni 1811.

II. Ingekomen en minuten van uitgaande stukken

20-22. Ingekomen en minuten van uitgaande stukken van het dorpsbestuur, 1589-1810. 3 omslagen.
20. 1589-1700;
21. 1713-1797;
22. 1798-1810.

III. Publikaties en keuren

1. Publikaties van het dorpsbestuur

23-26. Publikaties en keuren uitgaande van het dorpsbestuur, 1551-1810. 4 omslagen.
23. 1551, 1582, 1639-1789;
24. 1790-1800;
25. 1801-1810;
26. 17e en 18e eeuw (zonder datum).

27. "Keuren en Ordonnantiën" voor Wassenaar, z.j. (eind 17e - begin 18e eeuw). 1 katern.

2. Publikaties van hogerhand

28-50. Publikaties, keuren en aanschrijvingen van hogerhand (landsbestuur, Rijnland), 1580, 1581, 1608, 1623-1810. 23 omslagen.
28. 1580, 1581, 1608, 1623-1673;
29. 1674-1695;
30. 1696-1712;
31. 1713-1726;
32. 1727-1741;
33. 1742-1748;
34. 1749-1751;
35. 1752-1761;
36. 1762-1775;
37. 1776-1789;
38. 1790-1795I;
39. 1795II-1796;
40. 1797-1798I;
41. 1798II-1799I;
42. 1799II-1800;
43. 1801-1802;
44. 1803-1805;
45. 1806;
46. 1807;
47. 1808;
48. 1809I;
49. 1809II;
50. 1810.

STUKKEN BETREFFENDE BIJZONDERE ONDERWERPEN

I. Bestuur en ambtenaren

1. Benoeming en beëdiging

51. Stukken betreffende voordracht, benoeming en eedsaflegging van burgemeesters of ambachtsbewaarders, schepenen, welgeboren mannen, kerk- en armmeesters, schepenen en kroosheemraden, 1615-1794. 1 omslag.

52. Formulieren van eed voor de baljuw, schout, schepenen, ambachtsbewaarders, secretaris, kroosheemraden, welgeboren mannen, weesmeesters, kerk- en armmeesters, chirurgijn, vroedvrouw, klapwaker, gerechtsbode en waagmeester, 1750-1808. 1 omslag.

53. "Register van beëdiging" van bestuurders en ambtenaren, 1788-1850. 1 deel.

54. Rekesten aan de municipaliteit, houdende verzoek tot het bekleden van verschillende ambten, 1795-1808. 1 omslag.

55. Protocol van benoemingen van ambtenaren, met instructie en reglement, 1795-1816. 1 deel.

56. Stukken betreffende benoeming, ontslag en inrichting van het gemeentebestuur, 1798-1808. 1 omslag.

57. Staat houdende opgave van de namen van hen die van de periode 1424-1795 baljuw, schout en secretaris van Wassenaar en Zuidwijk zijn geweest, z.j. (eind 18^{e} eeuw). 1 omslag.

2. Bezoldiging

58. Stukken betreffende het pondgeld over de periode 1610-1784 geheven ten behoeve van de schout, secretaris en bode, 1683-1784. 1 omslag.

59. Staten houdende opgave van de emolumenten van ambachtsbewaarders, schepenen, municipaliteit en gerechtsbode, 1750-1809. 1 omslag.

60. Kwitantie afgegeven door de graaf van Wassenaar wegens de ontvangst der recognitiën der ambtenaren, 1795-1807. 1 omslag.

61. Stukken betreffende de schadeloosstelling van de ambtenaren van Wassenaar uit de opbrengst van de verkoping van op het "Huis in 't Bosch" door de Fransen achtergelaten goederen, 1797-1800. 1 omslag.

62. Declaraties van ambtenaren betreffende hun tractementen en emolumenten, 1807-1810. 1 omslag.

3. Afzonderlijke ambten

N.B. Voor rentmeester kerk- en armengoederen zie nrs. 662, 664.
Voor klapwaker zie nr. 484.
Voor schoolmeester zie nr. 538.
Voor waagmeester zie nr. 518.

63. Stukken betreffende het schout- en baljuwsambt, 1517, 1530 (afschrift eerste helft 16e eeuw), 1549 (afschrift ca. 1585), 1602-1782. 1 charter, 1 omslag.
N.B. Voor de verponding over het ambt zie inv. nr. 322.

64. Stukken betreffende het secretarisambt, 1636-1796. 1 omslag.

65. Stukken betreffende aanstelling en instructie van de gerechtsbode, 1699-1795. 1 omslag.

4. Verkiezingen

66. Staat houdende opgave van de gekozen ambachtsbewaarders, 1795-1797. 1 omslag.

67. Staat houdende opgave van de kiezers en gekozen personen in de drie grondvergaderingen, met verslag van het verhandelde, 1796-1801. 1 omslag.

68. Stukken betreffende de verkiezing van verschillende functionarissen van Rijnland, met verslagen van het in de vergaderingen verhandelde, 1796-1800, 1802. 1 omslag.

69. Reglement volgens welke de municipaliteit van Wassenaar en Zuidwijk zal worden verkozen, met wijziging, 1798. 1 omslag.

70. "Register" van stemgerechtigde burgers, die hun stem moeten uitbrengen over het ontwerp van de Staatsregeling, 1798. 1 deel.

71. Staat houdende opgave van de stemgerechtigde burgers, die gerechtigd zijn hun stem uit te brengen over het ontwerp van de Staatsregeling voor het Bataafse Volk in de 1e Grondvergadering op 23 april 1798, met enige verhuisbiljetten, 1798. 1 omslag.

72. "Register van inschryving" van stemgerechtigde burgers, met alfabetische naamindex, bevattende tevens de datum van inschrijving, ouderdom, geboorteplaats, beroep, ambt of bediening en de tijd van inwoning, 1798-1801. 1 deel.

73. "Register" van personen die over het ontwerp van de Staatsregeling hun stem met ja of neen hebben uitgebracht, 1801. 1 omslag.

74. "Register" van personen die met hun ondertekening trouw beloven aan de Constitutie, 1803. 1 omslag.

75. "Register" van personen die voor de benoeming van Rutger Jan Schimmelpenninck tot Raadpensionaris hun stem met ja of neen hebben uitgebracht, 1805. 1 omslag.

5. Rechthuis

N.B. Zie ook nr. 323.

76. Stukken betreffende het vinden van het kapitaal, nodig voor de aankoop van een huis dat moet dienen als dorps- of rechthuis, 1668-1670. 1 omslag.

77-80. Rekening van de ontvangst en uitgaven ten behoeve van het rechthuis, met bijlagen, 1680-1697. 4 omslagen.

77. 1680-1691;
78. 1692;
79. 1693;
80. 1694-1697.

81. Bestek en akte van aanbesteding van het maken van een kast om de papieren van het ambacht in op te bergen, 1753, 1754. 1 omslag.

82. Bestek en akte van aanbesteding van timmer- en metselwerk van de verbouwing van de gevangenis, met tekening, 1768. 1 omslag.

II. Financiën

1. Dorpsfinanciën

N.B. Voor de rekening ten behoeve van het rechthuis zie nrs. 77-80.
Voor de verkoop van as en vuilnis zie nrs. 512, 514.
Voor het klapwakersgeld zie nrs. 487-489.
Voor kwitanties zie nrs. 248-250.

83. Rekening van de omslag van de bede, 1579-1583, 1586. 1 omslag.

84. Rekening van de schout betreffende de ten zijnen huize door verschillende functionarissen van het ambacht gemaakte verteringen, 1581. 1 katern.

85. "Memoriaal" van de onkosten gemaakt bij de omslag van de bede, 1587, 1593, 1597, z.j. (ca. 1590). 1 omslag.

86. Kladaantekeningen betreffende bestuurswerkzaamheden waarvan de kosten ten laste van het ambacht en het dorp komen, 1618. 1 omslag.

87. Staat houdende opgave van de personele omslag voor de dorpskosten, 1678-1681, 1685, 1687, 1689, 1690, 1748-1805. 1 omslag.

88-94. Rekening van de dorpsomslag, met geliasseerde bijlagen, 1678-1810. 7 omslagen.
N.B. De omslagen over de jaren 1678-1800 zijn gemerkt: A tot en met F; zie voor bijlagen ook 248-250.

88. 1678-1720;
89. 1721-1740;
90. 1741-1760;
91. 1761-1775;
92. 1776-1790;
93. 1791-1800;
94. 1801-1810.

95-96. Rendantsexemplaar van de rekening van de dorpsomslag, 1678-1809. 2 omslagen.
95. 1678-1760;
96. 1761-1809.

97. Octrooi van de Staten van Holland om het recht van parate executie toe te passen op diegenen die onwillig zijn de dorpsomslag, vroeger de bede genaamd, te betalen, met gelijktijdig afschrift, 1698. 1 charter, 1 stuk.

98. Octrooi van de gedeputeerden van het Departementaal Bestuur om additionele stuivers op de gemene middelen te mogen heffen, 1807. 1 charter.

2. Ambachts-, hoogheemraadschaps- en landslasten

a. Algemeen

99-107. Morgenboek van Wassenaar en Zuidwijk, 1579-1635. 9 delen.
99. 1579 (Wassenaar en Zuidwijk);
100. 1594 (Wassenaar);
101. 1594 (Zuidwijk);
102. 1594 (Wassenaar en Zuidwijk);
103. 1623 (Wassenaar);
104. 1623 (Wassenaar en Zuidwijk);
105. 1634 (Wassenaar);
106. 1634 (Zuidwijk);
107. 1635 (Wassenaar en Zuidwijk).

108. "Memoriaal" betreffende de wijzigingen door de zetters aangebracht in het morgenboek, 1587. 1 omslag.

109. Legger van de opmeting der landen onder Wassenaar en Zuidwijk, 1603. 1 band.

110. Register houdende gegevens uit het morgenboek van Wassenaar en Zuidwijk van 1544, 1689. 1 deel.

111. Register, houdende gegevens uit morgenboeken en kohieren van de verponding over de jaren 1544-1684, z.j. (eind 17^{e} eeuw). 1 deel.

112. Kohier van het Sparendamsgeld, van de binnenlandse kosten en van het pondgeld, met journaal van ontvangst, 1691, 1692. 1 deel.

113-151. Gaarboek van de ordinaris verponding en het morgengeld, met alfabetische naamindex, 1706-1728, 1730-1745. 39 delen.

113. 1706;
114. 1707;
115. 1708;
116. 1709;
117. 1710;
118. 1711;
119. 1712;
120. 1713;
121. 1714;
122. 1715;
123. 1716;
124. 1717;
125. 1718;
126. 1719;
127. 1720;
128. 1721;
129. 1722;
130. 1723;
131. 1724;
132. 1725;
133. 1726;
134. 1727;
135. 1728;
136. 1730;
137. 1731;
138. 1732;
139. 1733;
140. 1734;
141. 1735;
142. 1736;
143. 1737;
144. 1738;
145. 1739;
146. 1740;
147. 1741;
148. 1742;
149. 1743;
150. 1744;
151. 1745.

152-247. Gaarboek van de extra-ordinaris verponding, het Rijnlands morgengeld en de 100e en 200e penning, met alfabetische naamindex, 1706-1750, 1752-1755, 1757-1763, 1765-1804. 96 delen.

N.B. Nr. 230 is door vocht zwaar beschadigd.

152. 1706;
153. 1707;
154. 1708;
155. 1709;
156. 1710;
157. 1711;
158. 1712;
159. 1713;
160. 1714;
161. 1715;
162. 1716;
163. 1717;
164. 1718;
165. 1719;
166. 1720;
167. 1721;
168. 1722;
169. 1723;
170. 1724;
171. 1725;
172. 1726;
173. 1727;
174. 1728;
175. 1729;

176. 1730;
177. 1731;
178. 1732;
179. 1733;
180. 1734;
181. 1735;
182. 1736;
183. 1737;
184. 1738;
185. 1739;
186. 1740;
187. 1741;
188. 1742;
189. 1743;
190. 1744;
191. 1745;
192. 1746;
193. 1747;
194. 1748;
195. 1749;
196. 1750;
197. 1752;
198. 1753;
199. 1754;
200. 1755;
201. 1757;
202. 1758;
203. 1759;
204. 1760;
205. 1761;
206. 1762;
207. 1763;
208. 1765;
209. 1766;
210. 1767;
211. 1768;
212. 1769;
213. 1770;
214. 1771;
215. 1772;
216. 1773;
217. 1774;
218. 1775;
219. 1776;
220. 1777;
221. 1778;
222. 1779;
223. 1780;
224. 1781;
225. 1782;
226. 1783;
227. 1784;
228. 1785;
229. 1786;
230. 1787;
231. 1788;
232. 1789;
233. 1790;
234. 1791;
235. 1792;
236. 1793;
237. 1794;
238. 1795;
239. 1796;
240. 1797;
241. 1798;
242. 1799;
243. 1800;
244. 1801;
245. 1802;
246. 1803;
247. 1804.

248-250. Kwitanties van uitgaven, gebracht in de ambachts-, dorps- en verpondingsrekeningen, 1711-1810. 3 omslagen.

248. 1711-1750;
249. 1751-1780;
250. 1781-1810.
N.B. De omslagen zijn gemerkt: A, B, C.

251. Akte van prolongatie door dijkgraaf en hoogheemraden van Rijnland van het recht van parate executie wegens het morgengeld en de binnenlandse kosten, met minuut van het rekest, 1713. 1 omslag.

252-307. Gaarboek van de ordinaris verponding, het Rijnlands morgengeld en de binnenlandse kosten, met alfabetische naamindex, 1746-1778, 1780-1787, 1789-1798, 1800-1804. 56 delen.

252. 1746;
253. 1747;
254. 1748;
255. 1749;
256. 1750;
257. 1751;
258. 1752;
259. 1753;
260. 1754;
261. 1755;
262. 1756;
263. 1757;
264. 1758;
265. 1759;
266. 1760;
267. 1761;
268. 1762;
269. 1763;
270. 1764;
271. 1765;
272. 1766;
273. 1767;
274. 1768;
275. 1769;
276. 1770;
277. 1771;
278. 1772;
279. 1773;
280. 1774;
281. 1775;
282. 1776;
283. 1777;
284. 1778;
285. 1780;
286. 1781;
287. 1782;
288. 1783;
289. 1784;
290. 1785;
291. 1786;
292. 1787;
293. 1789;
294. 1790;
295. 1791;
296. 1792;
297. 1793;
298. 1794;
299. 1795;
300. 1796;
301. 1797;
302. 1798;
303. 1800;
304. 1801;
305. 1802;
306. 1803;
307. 1804.

308. "Memorie" van enige octrooien uit de periode 1751-1775, door de Staten van Holland verleend aan verschillende dorpen, steden, kerken en armeninstellingen betreffende het heffen van belastingen, z.j. (ca. 1780). 1 omslag.

309. Kwitanties betreffende de omslag der verponding, de binnenlandse kosten, het Rijnlands en het extra morgengeld, 1784, 1793. 2 liassen.

b. Hoogheemraadschapslasten

N.B. Voor bijdragen in het onderhoud van de duinen zie nrs. 478-483.

310. Proces-verbaal van de zitting van hoogheemraden van Delfland inzake de kwestie over het contribueren in het Sparendamsgeld van enige landen behorende onder Wassenaar, die in plaats van aan Rijnland aan Delfland zouden moeten betalen, 1670. 1 stuk.

311. Gaarboek van het morgengeld, 1704.

c. Ambachtslasten

N.B. Zie ook nr. 251.

312. Stukken betreffende een geschil over het sluiten van de ambachtsrekening, 1668. 1 omslag.

313. Staat houdende opgave van het jaarlijks bedrag van de omslag der binnenlandse kosten in de periode 1640-1739, z.j. (1690, 1740). 1 omslag.

314. Vergunning van hoogheemraden van Rijnland om de binnenlandse kosten om te slaan, 1730-1803. 1 omslag.

315. Vergunning van hoogheemraden van Rijnland om de ambachtsrekening later te mogen inleveren, 1781-1801. 1 omslag.

316. Vergunning van hoogheemraden van Rijnland om 1/3 van de extra-ordinaire uitgaven vanwege de oorlogskosten op de ambachtsrekening van 1795 te brengen, 1796. 1 stuk.

d. Landslasten

- algemeen

317. Stukken betreffende de afschaffing van de verpachting der gemene middelen, 1748-1750. 1 omslag.

318. Kohier van de omslag per huisgezin, welke in de plaats is gekomen van de afgeschafte pachten, 1748-1750, met alfabetische naamindex, 1748. 13 deeltjes.

319. "Memoriën" inzake de ontduiking der gemene middelen, 1761-1803, met kwitanties van de betaalde boeten, 1749-1803. 1 omslag.

- verponding

a l g e m e e n

320. Akte van aanbesteding van de verpachting der verponding, 1582-1611, 1648-1667. 1 omslag.

321. Akte van cautie en staat van borgtocht voor de ambtenaren van Wassenaar die zich belasten met de ontvangst van de verponding, 1668-1802. 1 omslag.

322. Stukken betreffende het geschil tussen de baljuws van Wassenaar en Katwijk inzake het betalen van de verponding over het baljuwsambt, 1674, 1694, 1726. 1 omslag.

323. Octrooi van de Staten van Holland waarbij vrijdom van ordinaris- en extra-ordinaris verponding wordt verleend voor het dorpshuis en het schoolgebouw, 1745. 1 charter.

a a n s l a g e n e n k w i t a n t i e s

324. Sommatiebiljetten van de ontvanger-generaal tot betaling van de aanslagen der ordinaris verponding, 1581-1604, 1630, 1645-1805. 1 omslag.

325-328. Stukken betreffende de inning van de verponding, 1634-1805. 4 omslagen.

325. 1634-1700;
326. 1701-1731;
327. 1732-1805;
328. niet gedateerd (17e en 18e eeuw).

329-330. Kwitanties van de aanslagen der ordinaris en extra-ordinaris verponding, 1644-1805. 2 omslagen.
329. 1644-1780;
330. 1781-1805.
N.B. Nr. 329 is gemerkt met de letter A, nr. 330 met de letter B.

331. Sommatiebiljetten van de ontvanger-generaal tot betaling van de aanslagen van de extra-ordinaris verponding of de 100e en 200e penning, 1711-1805. 1 omslag.

332. Jaarstaat houdende opgave van de opbrengst der tienden die zal worden afgetrokken van de aanslag in de ordinaris en extra-ordinaris verponding of 100e en 200e penning, 1754-1805. 1 omslag.

l e g g e r s e n k o h i e r e n
N.B. Zie ook nrs. 99-112.

vóór 1602

333. Kohier van de taxatie van woningen, landen en houtlanden, 1584. 2 delen.
N.B. De beide delen zijn vrijwel identiek.

334. Kohier van de verponding, 1589. 1 deel.

335. Kohier van de taxatie van huizen, woningen, schuren en andere gebouwen, met rekening van de onkosten van de taxatie, 1597. 12 deeltjes, 1 katern.

1602-1634

336. Staat houdende opgave van de kosten die ontstaan zijn door het redres van de verponding, 1602. 1 omslag.

337-342. Kohier op het redres van de verponding, 1603, 1628, 1632. 4 delen, 2 banden.

337. 1603;
338. 1628;
339. 1628;
340. 1628;
341. 1632;
342. 1632.

343. Staat houdende opgave van de taxatie der huizen, 1621. 1 omslag.

344. Kohier op het redres-generaal van de verponding, met alfabetische index op plaatsnamen, z.j. (1632). 1 deel.

1634-1734

345. Kohier op het redres van de verponding, met register en provisioneel kohier, 1634. 2 delen, 1 band.

346. Legger van de verponding, volgens het redres van 1634, 1634-1676. 1 deel.

347. Register houdende gegevens betreffende verrichte overboekingen op de leggers en kohieren der verponding, 1645. 1 omslag.

348. Kohier van de verponding, 1656, met aantekening tot 1665. 1 deel.

349. Kohier van de verponding, getaxeerd 1687, met aantekeningen tot ca. 1730. 1 deel.

1734-1809

350-353. Kohier van de ordinaris en extra-ordinaris verponding volgens het redres van 1634 en 1734, 1727-1780. 4 delen.

350. 1727-1741;
351. 1742-1752;
352. 1753-1765;
353. 1766-1780.

354. Kohier van de taxatie der huren van de huizen, opgemaakt ten behoeve van het redres van de verponding, met bijlagen, 1731. 1 deel.

355. Kohier van de verponding na het redres van 1733, 1734. 1 katern.

356. Legger van de verponding op de huizen, volgens het redres van 1734, met overboekingen, 1786-1812, en borderel op de nieuwe legger van de huizen, 1785. 1 deel.

357. Legger van de huizen aangeslagen in de verponding, z.j. (ca. 1750-begin 19e eeuw). 1 omslag.

358. Staat houdende opgave van de maten der landerijen, 1809. 1 omslag.

- gaarboeken

N.B. Zie ook nrs. 113-247, 252-307.

359-364. Gaarboek van de verponding, 1589-1643, 1705-1708. 6 delen.

359. 1589;
360. z.j. (ca. 1600);
361. 1636;
362. 1639;
363. 1643;
364. 1705-1708.

- rekeningen

365-367. Rendantsexemplaar van de rekening van de ontvangst en uitgave van de ordinaris verponding, 1581, 1603-1726. 2 omslagen, 1 band.

365. 1581-1679;
366. 1680-1709 (gemerkt: C);
367. 1710-1726.

368-372. Rekening van de ontvangst en uitgave van de ordinaris verponding, 1585-1805. 5 banden.

N.B. De banden zijn gemerkt A tot en met E.

368. 1585, 1590, 1596-1624;
369. 1633, 1635-1637, 1639-1679;
370. 1680-1726;
371. 1727-1780;
372. 1781-1805.

373-376. Rekening van de ontvangst en uitgave van de extra-ordinaris verponding, 100e en 200e penning, 1680, 1687-1805, met rendantsexemplaar, 1720-1726. 3 banden, 1 omslag.

373. 1680, 1687-1726, gemerkt A;
374. 1727-1780, gemerkt B;
375. 1781-1805, gemerkt C;
376. 1720-1726.

377. Rekening van de ontvangst en uitgave van de eerste extra-ordinaris verponding, 1710-1713. 1 omslag.

378. Rekening van de ontvangst en uitgave van de tweede extra-ordinaris verponding, 1710-1713. 1 omslag.

379-380. Bijlagen tot de ordinaris verpondingsrekeningen, 1713-1727, 1781-1805. 2 omslagen.
379. 1713-1727;
380. 1781-1805.

381. Rekening van de ontvangst en uitgave van de extra-ordinaris verponding, 1714-1719. 1 omslag.

382-384. Rekening van de ontvangst en uitgave van de ordinaris en extra-ordinaris verponding, en van het overschot daarvan, met geliasseerde bijlagen, 1727-1809, met borderel, 1742-1809. 3 omslagen.
382. 1727-1755;
383. 1756-1780;
384. 1781-1809.

385-387. Rendantsexemplaar van de rekening van de ontvangst en uitgave van de ordinaris en extra-ordinaris verponding en van het overschot daarvan, 1727-1809, met borderel, 1750-1809. 3 omslagen.
385. 1727-1755;
386. 1756-1780;
387. 1781-1809.

388-389. Rekening van ontvangst en uitgave van de ordinaris en extra-ordinaris verponding, 100^{e} en 200^{e} penning, 1781-1805. 2 delen.
388. 1781-1798;
389. 1799-1805.

- personele 100^{e} en 200^{e} penning

390. Sommatiebiljetten inzake de betaling van de 200^{e} en 1000^{e} penning, met bijlagen, 1623, 1631, 1655-1678. 1 omslag.

391. Kohier van de 200^{e} penning, 1631, 1635, 1644, 1652, 1659, 1665-1669, 1672-1680. 1 omslag.

392. Stukken betreffende de inning van de 200e en 1000e penning, 1644-1696. 1 omslag.

393. Kwitanties van de ontvangst van de 100e en 200e penning, 1667-1691. 1 omslag.

394. Staat houdende opgave van mutaties in de kohieren van de personele 100e en 200e penning, met bijlagen, 1673-1722. 1 omslag.

395. Stukken betreffende de liquidatie van de 100e en 200e penning, 1687-1722. 1 omslag.

396. Staat houdende opgave van personen aangeslagen in de personele 200e penning, 1687-1689, 1694-1697, 1703-1713, 1722. 1 omslag.

397. Bijlagen tot de rekening van de personele 100e en 200e penning, 1687-1722. 1 omslag.

398. Staat houdende opgave van personen aangeslagen in de personele 100e penning, 1689-1721. 1 omslag.

399. Staat houdende opgave van de personen aangeslagen in de 100e, 200e en 300e penning, 1690-1709. 1 omslag.

400. Doleanties betreffende de betaling van de personele 100e en 200e penning, 1690-1722. 1 omslag.

401. Rekening van de personele 100e en 200e penning, 1711-1722. 1 omslag.

402. Kohier van de eerste en tweede personele 100e penning, 1711-1721. 1 omslag.

403. Kohier van de personele 200e penning, 1722. 1 omslag.

404. Inventaris van de stukken betreffende de personele 100e en 200e penning, die zich in de ambachtskast bevinden, met gelijktijdig afschrift, 1728. 1 omslag.

- haardstede- en familiegeld

405. Kohier van het haardstedegeld, 1600, 1604, 1606, 1627, 1638, 1644, 1665-1667. 1 omslag.

406. Instructie betreffende de heffing van het haardstedegeld, 1665. 1 deeltje.

407. Kohier van het familiegeld, 1715, met bijlagen. 1 omslag.

- blokgeld

N.B. Zie ook nr. 482.

408. Overeenkomst tussen de houtvester van Holland, en schout en ambachtsbewaarders van Wassenaar, betreffende het ongepoot en ongeblokt houden van honden, 1607, 1633, 1661. 1 omslag.

409. Kwitantie afgegeven door de houtvester van Holland voor de ontvangst der gelden wegens het ongeblokt of ongepoot laten lopen van honden, 1624-1689. 1 omslag.

- patentbelasting

410-411. Rekest, inhoudende het verzoek tot voortzetting van ambten, beroepen en bedrijven, 1806-1810. 2 liassen.
410. 1806;
411. 1806-1810.

412-416. Akte van patent afgegeven door het gemeentebestuur, met alfabetische index op beroep, 1806-1810. 4 banden, 1 omslag.
412. 1806;
413. 1807;
414. 1808;
415. 1809;
416. 1810.

- incidentele heffingen

<u>vóór 1672</u>

417. Kohier van de landen, huizen en andere goederen opgemaakt ten behoeve van de 10^{e} penning, 1555. 1 deel.

418. Rekening van de ontvangst en uitgave betreffende de redemptie van negen stuivers per morgen over Zuidwijk, 1576. 1 deeltje.

419. Kohier van de taxatie van alle onroerende goederen gelegen in Wassenaar en Zuidwijk, ten behoeve van de 100^{e} penning, 1579. 2 deel.

420. Legger voor de heffing van de 50^{e} penning, 1581. 1 deel.

421. Extract van het kohier van 1579 van de taxatie van alle onroerende goederen gelegen in Wassenaar en Zuidwijk ten behoeve van de 100^{e} penning, 1582. 1 deel.

422. Staat houdende opgave van personen die moeten bijdragen in de kapitale lening van 200 gulden, 1584. 1 stuk.

423. Kohier en register van redres en resumptie van de kapitale lening, 1599,1600. 1 omslag.

424. Kohier van de 1000^{e} penning, 1621, 1626, 1654. 1 omslag.

425. Kohier van het hoofdgeld, 1622. 1 omslag.

1672-1674

426. Kohier van de eerste kapitale lening, 1672. 1 omslag.

427. Kohier van de personele 100^{e} en 200^{e} penning ten behoeve van een kapitale lening van 1500 gulden, met staten van taxatie, 1673. 1 omslag.

428. Kwitanties betreffende de ontvangst van de 200^{e} penning bij wijze van kapitale lening, 1673-1675. 1 lias.

429. Kohier van de personele 200^{e} penning, 1673. 1 omslag.

430. Kwitanties en staat houdende opgave van uitgegeven obligaties en sommatie-cedullen (geliasseerd) inzake de kapitale lening, 1673-1675. 1 omslag.

431. Kohier van de 200^{e} penning ten behoeve van de kapitale lening, 1674. 1 omslag.

432. Kohier van vier maal de 200e penning ten behoeve van de kapitale lening, 1674. 1 omslag.

1742-1753

433. Kohier van de liberale gift, met bijlagen, 1747. 1 omslag.

434. Kohier van de personele quotisatie, met bijlagen, 1742, 1744-1748, 1750, 1753. 1 omslag.

1788-1794

435. Stukken betreffende het afleggen van de eed voor de kapitale lening van de 25e penning, 1788, 1789. 1 omslag.

436. Stukken betreffende het afleggen van de eed voor de twee maal de honderdste penning en de inning daarvan, 1793, 1794. 1 omslag.

1795-1810

437. Stukken betreffende de vrijwillige en de gedwongen geldnegotiatie, 1795-1797. 1 omslag.

438. Stukken betreffende de geldheffing van 30 juni en 10 augustus 1796, 1797-1804. 1 omslag.

439. Stukken betreffende de geldheffing van 8% op de inkomsten, voor het herstel van de vloot, 1797-1799. 1 omslag.

440. Stukken betreffende de heffing van de eerste en tweede 80e penning op de bezittingen, 1797, 1798. 1 omslag.

441. Stukken betreffende verschillende percentage-heffingen op bezittingen en inkomsten, 1798-1804. 1 omslag.

442. Stukken betreffende de quotisatie in de buitengewone belasting van drie miljoen, volgens de wet van 30 maart 1808, 1808-1810. 1 omslag.

- overige heffingen

443. Stukken betreffende de heffing op het gemaal, 1687, 1704-1758, 1790-1809. 1 omslag.

444. Stukken betreffende de ontheffing van de impost op het dun- of scharrebier en brandhout, 1760, 1761. 1 omslag.

3. Collecten

445. Stukken betreffende collecten voor verschillende doeleinden, 1699, 1731, 1749, 1772, 1777, 1778, 1799-1802. 1 omslag.

III. Wegen, afwatering, zeewering

1. Algemeen

446. Schouwregister van de wegen en wateren onder Wassenaar, 1666-1675, met opgave van de teerkosten, 1666, 1669, 1670. 1 omslag.

2. Wegen en bruggen

a. Aanleg en onderhoud

447. Stukken betreffende het onderhoud van de Hoge Rijndijk en de daarin liggende sluis, 1565, 1588-1590, 1613, 1657-1725, 1775, 1782. 1 omslag.

448. Stukken betreffende aanleg, onderhoud, verleggen en beplanten van wegen, 1580-1808. 1 omslag.

449. Stukken betreffende het stellen van nieuwe scheidpalen op de Doeslaan en de Papeweg tussen Wassenaar en Voorschoten, 1620, 1621, 1733-1802. 1 omslag.

450. Stukken betreffende de aanleg en het onderhoud van bruggen, 1641, 1647, 1661, 1662, 1672, 1711-1778, 1792, 1806. 1 omslag.

451. Stukken betreffende het bestraten van de dorpsstraat, 1657-1661. 2 charters, 1 omslag.

452. Stukken betreffende de aanleg en het onderhoud van de weg door de Zandzee (of Persijnse Geest), 1669-1766. 1 omslag.

453. "Insinuaties" van het hoogheemraadschap Rijnland betreffende het houden van de schouw over de Heereweg, Doedinxlaan en Laanhoek, 1717-1810, met staat van hoefslag, z.j. (ca. eind 18e eeuw). 1 omslag.

454. Stukken betreffende het leggen van klinkers op de Heerenstraat, 1721. 1 omslag.

455. Stukken betreffende de aanbesteding van het bestraten van de Zuid- of Grote Straat, 1737, 1742. 1 omslag.

456. Staat houdende opgave van personen die karrediensten moeten verrichten voor de verbetering van de Berkheistraat, 1751, 1756. 1 omslag.

457. Staat houdende opgave van personen die geland zijn aan de Hoogeboomse en Oostdorperweg en die arbeid verricht hebben tot verbetering van die wegen, 1755, 1768, 1769, 1785. 1 omslag.

458. Stukken betreffende de aanleg en de bestrating van de straatweg van Haarlem naar 's-Gravenhage, 1767-1771, 1804-1807. 1 omslag.

459. Stukken betreffende het verbeteren en beplanten van de Achterweg, 1768. 1 omslag.

b. Geschillen en overeenkomsten met particulieren over onderhoud en onttrekking aan het verkeer

460. Stukken betreffende een geschil tussen het ambachtsbestuur en Benjamin Fagel over de weg langs het huis Ter Weer, 1693-1695, 1790. 1 omslag.

461. Stukken betreffende het verbreden van de weg lopende van de nieuwe Deyl over het duin van Raaphorst naar de Papeweg, 1734, 1742, 1760-1766. 1 omslag.

462. Stukken betreffende het aan het publiek gebruik onttrekken van verschillende wegen, 1752-1773. 1 omslag.

463. Stukken betreffende het verleggen en afsluiten door de heer van Berkel van de schouwbare weg, lopende achter de buitenplaats Duindicht, 1767-1808. 1 omslag.

464. Akte van transport ten overstaan van schout en schepenen van Wassenaar door ambachtsbewaarders aan Adriaan Pieter Twent van grond langs de Lange Kerkdam, gelegen aan de Noordzijde van het huis Te Pauw, 1772, 1773. 1 charter, 1 omslag.

465. Stukken betreffende de grensscheiding tussen het gebied van de Heer en Jonkvrouw Backer enerzijds en de regenten van het hofje van Hoogelande te 's-Gravenhage anderzijds om een weg te maken over hun geestlanden lopende van de Heereweg naar de Buurweg, 1772. 1 omslag.

466. Stukken betreffende het plaatsen van een slagboom op de Buurweg bij de kruising met de Stoepweg, 1788. 1 omslag.

467. Stukken betreffende het afgraven en afsluiten door C.J. de Lange van Wijngaarden van de weg, lopende langs de buitenplaats Rust en Vreugd en over de geestlanden van Oud-Wassenaar, 1789-1808. 1 omslag.

3. Waterwegen en afwatering

468. Stukken betreffende aanleg, onderhoud, vernieuwing en schouw van wateringen, duikers en sluizen, 1567, 1577, 1587, 1590, 1620, 1656-1793. 1 omslag.
N.B. Zie ook nr. 447.

469. Aanzegging van dijkgraaf en hoogheemraden aan schout en ambachtsbewaarders om de gaten in de landscheiding tussen Rijnland en Delfland te doen repareren, 1613. 1 omslag.

470. Stukken betreffende het onderhoud en uitdiepen van de Veen- en Zijlwatering, 1615, 1660-1791. 1 omslag.

471. Hoefslaglijst van de wateringen in Wassenaar en Zuidwijk en van de Papeweg, 1656-1690. 1 omslag.

472. Stukken betreffende het onderhoud van de Cas- en Dijkwatering, 1661-1668, 1684. 1 omslag.

473. Stukken betreffende de afpaling van de landscheiding tussen de hoogheemraadschappen van Rijnland en Delfland, 1719, 1720. 1 omslag.

474. Stukken betreffende de uitaarding te Wassenaar, 1735, 1754-1804. 1 omslag.

475. Staat houdende opgave van de bedragen voor welke de banwerken in de Veen-, Korte-, Zijl-, Cas- en Dijkwatering zijn aanbesteed, 1752, 1753, 1756-1760. 1 omslag.

476. Staat houdende opgave van de boeten opgelegd bij de waterschouw, 1759. 1 stuk.

477. Stukken betreffende het graven van een trekvaart van Wassenaar naar 's-Gravenhage, z.j. (eind 17e begin 18e eeuw). 1 omslag.

4. Zeewering

478. Stukken betreffende de beplanting der duinen met helm, 1579, 1585, 1605-1628, 1653-1797. 1 omslag.

479. Kwitanties van de kosten van de schouw van de duinhelmbeplanting, 1610-1689. 1 omslag.

480. Stukken betreffende het uitroeien van de konijnen in de duinen, 1614, 1661, 1692-1804. 2 charters, 1 omslag.

481. Stukken betreffende het verkopen en verhuren van de zogenaamde konijnenduinen, onder begunstiging met bepaalde belastingfaciliteiten, 1627-1798. 1 omslag.

482. Staat houdende opgave van de aangeslagenen in het helmgeld, 1663, 1698, 1713, 1736-1793. 1 omslag.

483. Staat houdende opgave van de ligging en grootte van de duinen in de baronie van Wassenaar en Zuidwijk, z.j. (ca. 1730). 1 omslag.

IV. Openbare orde en veiligheid

N.B. Zie voor gevangenis nrs. 76-82.

1. Nachtwacht

a. Algemeen

484. Stukken betreffende de aanstelling en werkzaamheden van de klapwaker, met instructie en reglement, 1637-1803. 1 omslag.

485. Dienstrooster voor de nachtwacht, 1798. 1 omslag.

486. Reglement voor de nachtwacht, 1798, 1810. 1 omslag.

b. Financiën

487. Gaarboek van het klappergeld, 1658, 1670. 1 omslag.

488. Staat houdende opgave van de voor het klapwakersgeld aangeslagen huiseigenaren, 1685, 1791, z.j. (begin 19e eeuw). 1 omslag.

489. Rekest van schout en burgermeesters aan de Heer van Wassenaar inhoudende een verzoek de afkondiging van de bijgaande staat, houdende opgave van het door de inwoners vrijwillig te betalen loon van de klapwaker, goed te keuren, minuut, z.j. (eind 17e eeuw). 1 omslag.

2. Brandweer

a. Algemeen

490. Reglement voor de brandweer betreffende de schouw en de bediening van de brandspuit, 1717, 1765, 1795. 1 omslag.

491. Resolutieboek van baljuw en brandmeesters, 1795-1851. 1 deel.

b. Bouwtoezicht

492. Rekest van Hubert Louwen aan de heer van Wassenaar houdende het verzoek tot het opnieuw bouwen van een vlasoven, met appointement, 1668. 1 stuk.

493. Aanzegging door de gerechtsbode van Wassenaar aan alle eigenaars wier huizen met riet of stro zijn bedekt, deze niet te repareren zonder voorkennis van baljuw en brandmeesters, 1722, 1727. 1 omslag.

c. Personeel

494. Rekest van schout en ambachtsbewaarders aan de Heer van Wassenaar, betreffende de aanstelling van brandmeesters, met appointement, 1717. 1 stuk.

495. Staat houdende opgave van het personeel van de brandweer, 1753-1808. 1 omslag.

496. Stukken betreffende de weigering van de gaarder der gemene middelen te Wassenaar om de post van pomper van de brandspuit waar te nemen, 1760. 1 omslag.

d. Hulpmiddelen

497. Staat houdende opgave van het brandblusmateriaal, opgemaakt bij de brandschouw, 1711, 1727, 1749-1766, 1789, 1805, 1809. 1 omslag.

498. Prijsopgave voor de brandspuit, 1755-1805. 1 omslag.

3. Toezicht op bijzondere groepen en personen

499. Stukken betreffende het toezicht op het Rooms-katholieke bevolkingsdeel en het aanstellen van priesters in Wassenaar, 1609, 1647, 1680, 1702-1795. 1 omslag.

500. Stukken betreffende het verlenen van toestemming tot het tijdelijk verlaten van de woonplaats door gewezen regenten en ambtenaren, 1794-1796. 1 omslag.

501. Staat houdende opgave van personen die verbannen zijn uit Holland of uit Wassenaar en Zuidwijk, over de periode 1715-1810, z.j. 1 stuk.

4. Overige onderwerpen

502. Stukken betreffende het schutten van vee, 1577, 1618, 1659. 1 omslag.

503. Verklaringen door de chirurgijns te Wassenaar betreffende door hen behandelde verwondingen, 1715-1809. 1 lias.

504. Stukken betreffende de strandvonderij, 1717-1785. 1 omslag.

505. Verklaring van de vroedvrouw te Wassenaar betreffende het vaderschap van door haar verloste buitenechtelijke kinderen, 1733-1810. 1 omslag.

506. Instructie betreffende het behandelen van drenkelingen, z.j., 1769, 1797, 1803. 1 omslag.

507. Rekesten van verschillende eigenaren van buitenplaatsen om voetangels en klemmen te mogen leggen, met appointement, 1772-1806. 1 omslag.

508. Verklaring van drie ingezetenen van Wassenaar ten overstaan van schout en schepenen, dat zij bij werkzaamheden op de geestlanden van de Kerkewoning, overblijfselen van de oude galg hebben gevonden, met situatietekening, 1775. 1 stuk.

509. Rekest inhoudende het verzoek tot het maken van een kolfbaan, 1777, 1779. 1 omslag.

V. Openbare gezondheid

510. Stukken betreffende toelating, aanstelling en werkzaamheden van de chirurgijn en heelmeester, 1680-1807. 1 omslag.

511. Stukken betreffende toelating, aanstelling en bezoldiging van de vroedvrouw, 1749-1797. 1 omslag.

512. Overeenkomst waarbij H. van Honstede bekent gekocht te hebben van schout en ambachtsbewaarders de as en vuilnis voor de tijd van 25 jaar, 1772, met verklaring van afstand van de koop, 1793. 1 omslag.

513. Stukken betreffende de bestrijding van de persloopepidemie te Wassenaar, 1795, 1796. 1 omslag.

514. Bestek van reparaties aan de asschuur, 1798. 1 omslag.

VI. Handel en bedrijf

1. Paardenmarkt

515. Octrooi van de Staten van Holland aan schout en ambachtsbewaarders tot het houden van een jaarlijkse vrije paardenmarkt met het recht om tol te heffen, met gelijktijdig afschrift, 1679. 1 charter, 1 stuk.

516. Staat houdende opgave der personen die aan de schouw van de paardenmarkt onderworpen zijn, 1737, 1738. 1 omslag.

2. IJk en waag

517. "Memoriaalboek van de ijk" gedaan door de schout, 1582, 1589, 1599. 1 katern.

518. Stukken betreffende het waagmeestersambt, 1667, 1694, 1755-1806. 1 omslag.

519. Stukken betreffende het ambt van turftonder, 1650, 1731-1795. 1 omslag.

520. Staat houdende opgave van de ijk, gedaan door de schout, 1690, 1710-1810, met staat houdende opgave der inkomsten en uitgaven betreffende de ijk, 1767-1808. 1 omslag.

3. Broodprijscontrole

521. Aanschrijvingen van het bestuur van Leiden betreffende de vaststelling van de broodprijs, 1755-1810. 1 omslag.

522. Staat houdende opgave van de broodzetting, 1789. 1 omslag.

523. Staat houdende opgave van de merken der bakkers over de periode 1751-1810, z.j. (ca. 1810). 1 omslag.

4. Toelating van neringdoenden

N.B. Zie ook nrs. 410-416 en 443.

a. Algemeen

524. Register van admissies verleend aan neringdoende personen, met alfabetische naamindex, 1782-1806. 1 deel.

525. Formulier van de eed voor de korenmolenaars, brood-, beschuit- en koekebakkers, meelverkopers en grutters, z.j. (ca. 1810). 1 stuk.

b. Slijters

526. Rekest en akte van consent betreffende de uitoefening van het beroep van grossier of slijter van sterke drank, 1661, 1685, 1697, 1736-1805. 1 omslag.

527. Staat houdende opgave van de personen die zich hebben opgegeven als tapper van bier en wijn, 1699-1747. 1 omslag.

528. Akte van consent tot het verkopen van wijn, bier, koffie enz. gedurende de militaire exercitiën, 1772, met staat houdende opgave dergenen aan wie toestemming verleend is, 1772-1803. 1 omslag.

c. Marktschippers

529. Rekest en akte van consent betreffende de uitoefening van het beroep van marktschipper, 1686-1808. 1 omslag.

530. Staat houdende opgave der tarieven van de marktschipper van Wassenaar op Leiden, Amsterdam en Rotterdam, 1744, 1780, 1798. 1 omslag.

d. Overige beroepen

531. Stukken betreffende de uitoefening van het beroep van grutter, 1705-1776. 1 omslag.

532. Rekest en akte van consent betreffende de uitoefening van het beroep van broodbakker, 1715-1806. 1 omslag.

533. Rekest van de schoenmakersbazen te Wassenaar en Zuidwijk aan de heer van Wassenaar houdende verzoek tot het mogen voortzetten van hun bedrijf en tot beperking van het aantal schoenmakersbazen, met appointement, 1721. 1 stuk.

534. Rekest houdende het verzoek tot uitoefening van de handel in kruidenierswaren, tabak enz., met appointement, 1753-1805. 1 omslag.

535. Rekest en akte van consent tot de uitoefening van het beroep van slager en vleeshouwer, 1771, z.j. (ca. 1806). 1 omslag.

5. Bestrijding veeziekte

536. Staat houdende opgave van het aantal zieke, herstelde of geslachte runderen, 1769-1782. 1 omslag.

537. Instructie ter voorkoming en bestrijding van veeziekte, z.j., 1799, 1801. 1 omslag.

VII. Onderwijs

N.B. Voor schoolgebouw zie ook nr. 323.
Voor onderwijzer zie ook nr. 64.

538. Stukken betreffende aanstelling, werkzaamheden en ontslag van de schoolmeester, tevens organist en doodgraver, 1649-1807, met instructie en reglement, en proeven van schoonschrift, 18e eeuw. 1 omslag.

VIII. Armenzorg

1. Algemeen

539-541. Resolutieboek van schout (later burgemeester) en armmeesters van Wassenaar, 4 januari 1725-24 februari 1826. 3 delen.

539. 4 januari 1725-28 december 1769, met reglement voor schout en armmeesters betreffende het goederenbeheer;

540. 23 februari 1770-20 november 1790, met staat van bedelingen, 1790-1792;

541. 5 mei 1792-24 februari 1826.

2. Domicilie van onderstand

a. Afgegeven akten van indemniteit

542. Akten van indemniteit verleend door schout en armmeesters van de H. Geestarmen, door regenten der diaconiearmengoederen en door pastoor en armmeesters der R.K. gemeente te Wassenaar, 1682, 1691-1811. 1 omslag.

543-544. Register van akten van indemniteit afgegeven door schout en armmeesters, regenten van de diaconiearmen en door de regenten van de R.K. gemeente, met alfabetische naamindex, 1700-1770, 1782-1811. 2 delen.
543. 1700-1770;
544. 1782-1811.

545. Staat houdende opgave van de akten van indemniteit verleend aan vertrokken personen, 1700-1799. 1 omslag.

546. Stukken betreffende het afgeven van akten van indemniteit, 1742-1810. 1 omslag.

b. Ingeleverde akten van indemniteit

547. Staat houdende opgave der ingeleverde akten van indemniteit, 1691-1796. 1 katern.

548-551. Ingeleverde akten van indemniteit, 1691-1810. 4 omslagen.
N.B. De akten liggen niet in chronologische volgorde maar volgens de op de akten voorkomende folionummers in het register.
548. 1691-1780, folio 20-87;
549. 1770-1789, folio 90-126;
550. 1766-1809, folio 1-69;
551. 1769-1810, folio 70-89.

552-553. Register van ingeleverde akten van indemniteit, met alfabetische naamindex, 1702-1799. 2 delen.
552. 1702-1789;
553. 1789-1799.

3. Beheer van het armenfonds

a. Algemeen

N.B. Zie ook hoofdstuk IX Beheer van de kerkelijke goederen.

554. Akte van attestatie ten overstaan van schout en schepenen van Wassenaar door Adriaen Joostensz. als oud-Heilige Geestmeester, wegens het verbranden van stukken betreffende de H. Geest met zijn persoonlijke eigendommen, ten tijde van het beleg van Leiden, 1578, met afschrift, 1583. 1 charter, 1 stuk.

555. Instructie voor schout en armmeesters betreffende het bestuur der H. Geestarmen, 1710, 1718. 1 omslag.

b. Inkomsten uit eigendommen

- eigendomsbewijzen

v a s t e g o e d e r e n v a n d e H. G e e s t

556. Akte van transport ten overstaan van de schout van Zuidwijk door Aernt Gerritsz. aan Gerrit Hugesz. van een stuk land gelegen ten zuiden van de Heerweg, op "Sevenakker" onder Zuidwijk, 14 januari 1508. 1 charter.
N.B. In dorso: Dese brieff hout op sevenakker van een heyligen gheest lant.

557. Proces-verbaal van een akkoord gesloten ten overstaan van een commissaris van het Hof van Holland, waarbij aan de H. Geest twee preferente vorderingen op een huis onder Wassenaar worden toegekend, authentiek gelijktijdig afschrift, 13 juni 1583. 1 stuk.

558. Akte van opneming in de onderstand, waarbij Barbara Huberts, weduwe van Gerrit Jansz. Cooman, en Anna en Maritgen Dammasdochter aan de H. Geestmeesters overdragen een huis gelegen in de Zuidstraat, 5 april 1590, 7 juni 1593, 3 mei 1598. 4 charters.

559. Akte van opneming in de onderstand, waarbij Gerrit Jacobsz. en Thoontgen Jacobsdochter aan de H. Geestmeesters overdragen een huis met erf en schuur in het Oosteinde van Wassenaar, 30 april 1607. 1 stuk.

560. Machtiging van de gedeputeerde van de Staten Generaal, Bouchorst, aan Pieter Jansz. van der Kley om de door Bouchorst gekochte twee morgen land van de H. Geestmeesters in ontvangst te nemen, 1652. 1 stuk.

561. Akte van transport ten overstaan van secretaris en schepenen door Jacob Pietersz. van Velsen aan de H. Geestmeesters van veertien hont weiland in Oostdorp onder Zuidwijk, 3 maart 1655, onvoltooide grosse, in 1671 voor eensluidend met het protocol getekend. 1 charter.

562. Akte van transport van een huis "op 't Sloot" door Cornelis Claessen van der Klaveren aan Hendrik Augustijnsz. van Hortensius, 17 september 1657. 1 charter.
N.B. In dorso staat een aantekening dat de armmeesters het restant van de overeengekomen koopsom in 1677 hebben betaald.

563. Stukken betreffende de verkoop aan de H. Geest van een half huis en vijf morgen land te Wassenaar, door Gerrit Dircxz. van der Voet, 1659, 1660. 2 charters, 1 omslag.

e r f p a c h t e n v a n d e H. G e e s t

564. Akte van erfpacht door de Heilige Geestmeesters aan Hendrik Ghijsbrechtszoon van Veen, van 20 hont land gelegen achter het huis Zuidwijk in de Papewegse polder, 9 december 1540. 1 charter.
N.B. In dorso: nr. 10. Het stuk is gedeeltelijk onleesbaar.

565. Akte van erfpacht aan de H. Geest uit een stuk land gelegen ten noorden van de Banwetering, onder Voorburg, 29 september 1582, met authentieke afschriften van oudere transporten, 1524, 1525, 1540 en 1563. 1 transfix met daaraan 1 geliasseerd stuk.
N.B. In dorso: nr. 11.

566. Akte van vernieuwing ten overstaan van schout en gezworenen van Wassenaar en Zuidwijk van een obligatie voor drie gulden, drie stuivers 's jaars aan de H. Geest, uit een huis met landerijen aan de Veenzijde, 7 mei 1579. 1 charter.
N.B. In dorso: nr. 2.

567. Akte van vernieuwing ten overstaan van schout en gezworenen van een obligatie voor vier pond, een stuiver jaarlijks aan de H. Geest uit een huis met landerijen aan de oostkant begrensd door de "Capelle Camp", aan de zuidkant door de "Meijezijl", 31 mei 1579. 1 charter.
N.B. In dorso: nr. 14.

568. Akte van vernieuwing ten overstaan van schout en gezworenen van een obligatie voor drie pond Hollands, jaarlijks aan de H. Geest uit een huis met landerijen te Wassenaar ten noorden van de Rijnweg, 18 juni 1579. 1 charter.
N.B. In dorso: nr. 4.

569. Akte van vernieuwing ten overstaan van schout en gezworenen van een obligatie voor vijftien stuivers jaarlijks aan de H. Geest uit een huis en erf gelegen aan de Ooststraat te Wassenaar, 12 juli 1579. 1 charter.
N.B. In dorso: nr. 7.

570. Akte van vernieuwing ten overstaan van schout en gezworenen van een obligatie voor twee carolusguldens, zeventien stuivers jaarlijks aan de H. Geest, uit een huis met landerijen aan de Veenzijde, 19 juli 1579. 1 charter.
N.B. In dorso: nr. 3.

571. Akte van vernieuwing ten overstaan van schout en gezworenen van een obligatie voor twee pond Hollands jaarlijks aan de H. Geest uit een huis met landerijen gelegen onder Zuidwijk, ten zuiden begrensd door de banwetering, ten westen door de kerkban van Wassenaar en ten noorden door de Heereweg, 5 mei 1580. 1 charter.
N.B. In dorso: nr. 9.

572. Akte van vernieuwing ten overstaan van schout en gezworenen van een obligatie voor zeven en een halve stuiver en nog eens vijftien stuiver jaarlijks aan de Heilige Geest uit een huis met landerijen gelegen onder Zuidwijk naast het land van de sacristie van Rijnsburg, 2 november 1581. 1 charter.
N.B. In dorso: nr. 8.

573. Akte van vernieuwing ten overstaan van schout en gezworenen van een obligatie voor drie gulden, vijftien stuivers jaarlijks aan de H. Geest uit een huis met landerijen onder het duin te Zuidwijk, 19 november 1581. 1 charter.
N.B. In dorso: nr. 5.

574. Akte van vernieuwing ten overstaan van schout en gezworenen van een

obligatie voor achttien stuivers en een blank jaarlijks aan de H. Geest, uit een huis met landerijen geheten Duinstede, onder Zuidwijk, 26 november 1581. 1 charter.
N.B. In dorso: nr. 6.

575. Akte van vernieuwing ten overstaan van schout en gezworenen van een obligatie voor vier stuivers, een oortje jaarlijks aan de H. Geest uit de woning van Claes Claesz. te Wassenaar, 14 juni 1582. 1 charter.
N.B. In dorso: nr. 1.

576. Akte van vernieuwing ten overstaan van schout en schepenen van Voorschoten van een erfpacht voor twee gulden, vijf stuivers jaarlijks aan de H. Geest van Wassenaar uit een huis met landerijen onder Voorschoten in de Zuidbroek, ten zuiden begrensd door de oude wetering, ten westen door het kapittel "ten Hoghen Lande" (= St. Pancras) te Leiden, 14 september 1608. 1 charter.
N.B. In dorso: nr. 12.

577. Attestatie van Jan Cornelisz. Colijn, eertijds rentmeester van de H. Geestgoederen, betreffende een erfpachtbrief staande op twintig hont land genaamd "De Paerde Camp", 1609, met ouder transport van 1547. 1 stuk en 1 charter.

g o e d e r e n e n e r f p a c h t e n v a n h e t V r o u w e n g i l d e

N.B. Zie ook nrs. 597, 598, 600, 625-627, 630-657.
In 1702 gaat het beheer van de goederen van het Vrouwengilde over op de H. Geestmeesters.

578. Akte van verkoop ten overstaan van de schout van Zuidwijk van een rente van vier pond jaarlijks uit een woning met land onder Zuidwijk, 1424. 1 charter.
N.B. In dorso staat dat de rente voor de helft aan de kerkmeesters van St. Willebrordus en voor de helft aan Onze Vrouwe Broederschap behoort.

579. Akte van obligatie ten overstaan van de schout van Wassenaar en Zuidwijk voor twee ponden Hollands jaarlijks aan het Vrouwengilde,